

Alte Drucke

**ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM
COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis]
... || ... ||**

... || SVPER PRIMA PARTE SECVNDI || DECRETALIVM. || CLARISSIMI IVRIS ||
VTRIVSQVE DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio super Prima parte || secundi
Decretalium accuratissime || excusa, ... || ... ||

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De dilationibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150676

Antonius de Butrio super prima parte. ii. Decretalium.

tum. C. eo. et tenet Eyn. in dicta. l. si in princ. et quod dicit non prestā-
 22 dum ante lit. cōte. intellige parte inuita. ¶ Quero si omissum est
 post lit. contesta. an possit ppe finem sententie peti ut iuret de ca-
 lū. Eyn. in dicta. l. si in princ. in. vii. q. dicit qd compellitur iurare per
 §. vlti. illius. l. qui dicit qd in quocūq; statu lit. compellitur iurare: et
 quia iudex corrigere debet suam fatuitatem non ob. l. pompo. §. ra-
 ti: quia terminus lit. cōte. non est terminus ad quem: sed est termi-
 nus a quo non habet ergo iuramentū limitatum in terminovisq; ad
 quem. ¶ De dicit qd si obmissum sit a principio lit. contest. nō potest
 pars petere ut prestetur: ex officio iudex potest compellere ad pre-
 standum cuius interest ut prestetur. l. si. §. sed qd veremur de iura. ca-
 lū. Quedam enim sunt que resident in solo iudicis officio. ff. de con-
 di. ob. cām. l. Idemq; §. vlti. et no. in. l. in ciuile. C. de fur. Idem tenet
 Jo. eo. titu. c. i. lib. vi. vbi dicit qd ad petitionem partis non potest
 exigi post conclusionē in causa: ut in. c. pastoralis. de causa pos. de p-
 curatoribus. auditis. de fide instru. cū dilectas. Sed post cōclusionē
 in causa bene poterit ex officio. de fide instru. cum Jo. heremita. ad
 hoc. l. generaliter. C. de re. credi. et facit qd de interrogatione dicit. §.
 eo. cām. et l. vbi cūq; C. de interro. actio. et qd no. glo. de pro. licet cāz
 23 et c. per tuas. de testi. ¶ Tenio ad penas dicitur hic qd habetur p
 confesso an habeatur pro confesso solum ad petita an etiam ita qd
 excludantur oēs exceptiones videtur qd nō: quia si consentitur vera
 petita posset opponere exceptionem. Butri. dicit qd excluduntur
 omnes exceptiones peremptorie quia sic videtur intentus actoris:
 concludendo obligatum: sed non dilatorie quia bannitus sic nō de-
 24 beat audiri: quia hoc potest opponi licet confiteatur. ¶ Quo-
 ro an hic qui habetur pro confesso possit appellare: dic quod sic: ut
 dicit gloss. l. creditor. §. iussus. ff. de appel. quia non est contumax in
 nō veniendo: sed in non parendo. ¶ No. quod licet vere cōfessus nō
 audiat appellans. de appella. romana. §. i. lib. vi. auditur tamen
 sicte confessus: et si dicatur quid proderit appellare cum etiam in cā
 appellationis postea ex fide cōfessione condemnatur: dic qd opera-
 bitur fin. Cy. quia forte postea in causa appellationis ostendet qd
 aliquo privilegio tuebatur: quo minus arctaretur ad respondendū
 et sic temperat etiam in. l. i. C. quorum appel. non re. vbi recitat Jac.
 de are. qui dicit quod potest appellare: licet pe. tēuerit contra pro-
 pter multam contemptum iudicis: sicut in illo qui verus est contu-
 max in non veniendo: ut opi. pe. procedat quando nihil allegat ad
 excusandam contumaciam. Prima opi. procedat quando aliquid
 allegatur: et hoc tenet Jo. and. in addi. spe. in titu. de iura. cal. §. si. v.
 25 sed nunquid. ¶ Quid si aliquis iurauit nunquam prestare iuramen-
 tū cal. an si non iurat incidat in penam: quidam qd sic: et sibi impu-
 tet. ff. si quis can. l. si. §. pe. dicendū qd hoc iuramentū est temerariū
 de quo est penitentia iniungenda: et iuramentum remittendū: scdm
 Eyn. ff. ad mu. l. vlti. in princ. Idem in specu. et Jo. and. in specu. eo.
 titu. §. si. vlti. quid si actor. Quid tamen tenuit ut ibi recitat Jo. an.
 quod remittendum est iuramentum: quia scriptū est vouete et. §. de
 voto. magne. nec quod si iuramentū est simplex intelligatur ut nemo
 iuret nō subsistente cā: quia redigitur ad intellectum iuris: ut de in-
 re iurā. quanto. et c. ad nostram. iij. alias si ex mente voluit excludere
 iuramentū cal. puto quod habeat seruare iuramentū: quia ex hoc so-
 lum sequitur iudiciū privātū: nō alterius: quia cadit a cā. Si tamē
 actor vellet eum iurare non contentus sola pena: pendet ex his que
 dicā. i. nec puto dandam absolutionem: quia seruari potest sine inte-
 ritu salutis eterne licet cum in cōmodo proprio. Tu tene qd remitti-
 tur iuramentum: qd per nō iurare qd excludit patif penam priuā-
 ti cōmodi: ex pcedenti contumacia ad quam cōmittendū: et cōsequē-
 ter peccandū se astringere nō pōt. ¶ Quero quid si pars nō est cō-
 tenta pena an cogit iurare: pōt dici qd sic: fm Specu. in. e. ti. §. fina.
 vlti. sed quid. ff. de ven. inspic. l. i. §. i. Verius tamen putat sufficere
 pdictas penas et Jo. and. dicit idem tenuisse Fran. vercellen. hic.
 Quid si volens iurare velit penitere dicit Jo. and. in addi. specu.
 eo. titu. §. fin. v. sed nunquid qd poterit penitere. C. de appel. si quis
 ij. q. vi. Itē puto hoc verum si postea velit iurare de preteritis quod
 26 nō talis cā alias non satisficeret. ¶ Quid si vterq; non vult iurare dic
 qd pena nō cōmittet: qd vterq; est in culpa: et nil dolosus doloso. et si
 iudex dicit: et quia nō vultis iurare non volo vos audire: qd iudiciū
 esset frustratoriū. C. de sen. prolatio. ex quo iuramentū exactus est ut
 27 l. ij. §. sed quia. ¶ Quid si tutor vel curator non volunt iurare non
 nocet pupillo. l. si quis iusti. nō ob. l. i. §. ij. C. de seru. fugi. l. quecū-
 28 qd xvi. q. vi. si epm. ¶ Quid si in prelato et sindico nolente iurare: an
 hoc preiudicat ecclesie. Jo. and. in addi. spec. in eo. titu. §. si. vlti.
 quid si tutor. dic per prealle. c. si epm quod nō preiudicabitur ecclesie
 sed secundum Sui. de suza. in. l. iubemus. C. de sacrosanc. eccle. ille
 soluet de suo extimationem: ut dicta. l. quicūq; in subsidium: si nō
 habet unde puniatur ecclesie: sed ex hoc sequetur absurdum: qd agen-
 te prelato in causis ecclesie non iurabitur de cal. cum non iuranti nō
 imponatur pena: sed dic quod repellatur actor: quia iudiciū est fru-
 stratorium ut modo dixi: sed in reo absente nolente iurare aderit ab-
 surditas: quia consequetur aut ut non iuret aut non conueniatur.
 Unde concludit qd cum nolle iurare et confiteri sint idem succumbe-

ret per tacitam confessionem abbatis vel sindici ad hoc qd no. in. l.
 iubemus: hic tenet Sui. de suza. de hoc videtur casus in. c. imper-
 toris quod est cetum quando non cōstituit ecclesia tota aptum ad
 iurandum ut ibi puto in hac fide sicut in vera fide determinationi.
 c. presentiam. de testi. lib. vi. In procuratore autem contumace in iu-
 randum satis puto expeditum per tex. de confes. c. si. lib. vi. Et qd not.
 ut lit. nō contesta. c. i. et de postu. prela. c. i. per Inno. et quod habetur
 in specu. de positi. §. nono post princip.

De dilationibus. Rubrica.

¶ Iudicio cepto solent partes dilationes postulare quandoq; ad
 positōes qnq; ad pbatōes faciendas. ideo et. materia. ij. q. ij. et
 ij. et v. q. v. per totum. dicit Boff. qd licet rubrica sit generalis tamen
 decre. non loquunt. de dila. ante litē conte. fm Boff. ¶ Opp. qd de-
 buerit poni ante ti. de fo. compe. qd dant dilationes in citationib;:
 dic quod simili ratione debuit poni post: qd post cōparationē dant
 dilationes ad pbandam declinatoriā: similiter debuisset poni post
 titu. de lib. ob. qd libello porrecto dant dilationes ad respondendū
 libello: sed qd dilationes qd dant ad pbandū obtinent principatū: et
 cū maiori cause cognitiōe dant: et sunt maioris preiudicii de quibus
 loquitur hic: loqui debet. Ideo locauit auctor hic rubricā et sic fuit
 locata in codice quod facit ad id quod no. in rubrica. C. de exceptio-
 ne. aliter locatur in. ff. Antonius de Butrio.

- 1 ¶ Dilatione breui et non licita cōcessa vel peremptoria pōt ap-
 pellari ab arcta dilatione.
- 2 Appellari licet a grauamine de presenti et de futuro quando trahit
 originem de presenti et tenet appellatio quando dicitur appello qd
 me grauasti nisi id grauamen reuocaueris licet nō sit necesse expri-
 mere nisi reuocaueris. nu. 5.
- 3 Appellatio ab arcta dilatione duo requirit ad concludendū iustū
 grauamen.
- 4 Dilationes citationis non debent sine causa abbreviari. nu. 3.
- 6 Attentata et innouata nō reuocant ante cognitionē appellationis
 a diffinita.
- 7 Salit si appelletur ab interlocutoria.
- 7 Dilationis arcta et nimis brevis que fit ut appellatio ex ea teneat. nu.
 mero seq. et 2.
- 9 Terminus seu dilatio iuris quid sit.

Electifili. ¶ Si def. nimis brevis ter-
 minus peremptorius vbi nō
 subest necessitas appellat licite. Sunt due partes ap-
 1 pellationis psecutio: ipsius cōmissio. secunda ibi.
 2 Quia vero. ¶ No. qd a grauamine de presenti lz ap-
 pellare: et a grauamine de futuro qd trahit originem
 a grauamine de pti ppter quod appellat: quoniam a solo grauā-
 mie de futuro et grauaminis timore dū tñ quid exprimat ex quo sur-
 gat grauamen de pti. ad hoc qd no. Inno. j. de testi. significauerūt
 vbi valet hoc appellatio. Appello qd me grauasti nisi grauamen re-
 uocaueris. de quo dic ut ibi. et vide Inno. de no. oper. nunci. c. fina.
 3 ¶ No. ij. duo copulatiue requiri ad cōcludendū grauamen pro
 pter assignationem termini citationis. Primo termini nimia breui-
 tas. Secundo qd terminus sit peremptorius. Alterū ergo non suffi-
 cit: quia in facultate est iudicis statuere in primo terminum perem-
 ptorium: nec sufficit quod terminus sit nimis brevis qd nō est pem-
 ptorius: qd in secundo citationis termino pōt abbreviari. Intellige
 tamen qd terminus nō sit ita brevis: qd cōparere non possit: qd ex so-
 la statuitione termini sic brevis posset appellari: causa preiudicaret
 saltem in cōdemnatione expensarū. per no. de pcur. querelam. et de
 iudi. sancimus. C. ¶ No. termini citationis non debere sine causa
 abbreviari. ¶ Opp. qd a grauamine de futuro non appelletur
 in iudicio: ut. j. de appel. ut debitus. et c. dilecto. dic qd hic sentiebāt
 4 grauamē de presenti: timebant de futuro: ad hoc de presum. man-
 data. et de ap. cōsultis. secundum Boffi. dicit hic Cal. qd non est ne-
 cesse qd petat grauamē reuocari: sed sufficit qd se grauatum sentiat:
 quod est cōtra illud quod no. de ap. ex parte: secundum Jo. and. Cal.
 6 ¶ Oppo. qd reuocentur attentata ante cognitionem appellatio-
 nis: de ap. nō solum. lib. vi. de ap. venientes Jo. an. remittit ad di-
 ctum. c. non solum: dicit qd hoc procedit in appellatione ab interlo-
 7 cutoria: illud in appellatione a diffinita. ¶ Quero cum gloss. i.
 quis dicatur terminus nimis brevis: dicit gloss. qd qualis terminus
 debet statui hoc relinquitur arbitrio iudicis: considerata qualitate
 personarum: et loci distantia: ut patet. j. de ap. cum sit romana: et se-
 cundum hoc videtur qd terminus citationis et dilatio sit arbitraria
 non ergo hodie seruantur termini qui habentur in autē. qui semel.
 C. quomodo et quando iu. et vnde sumitur: sic not. do. qui hos ter-
 minos superflue prosequitur. §. ut lite non conte. c. i. per que dicunt
 ibi qd expectatio termini vsq; ad annum non seruatur. Unde dicit
 Bar. in autē. predicta qd iudex potest ex causa abbreviare dilatio-
 nes de

nes: de quibus in d. autē. et non expectare annu: et coipso habere lo-
cum et causam subesse abbreviandi quod consuetudo et stilus curie
hoc habet qd abbreviatur: hoc etiam sequi videtur l. et Petri. in
aut. qui semel. C. qd et quando in. et ex glo. not. quod in his que sub
mittunt arbitrio iudicis non libere sed cum ea potest appellari: si
arbitrando modū excedat: vide glo. de accu. super bis. et dicit Joā.
quod bec gloss. fuit additio ex dictis Innocen. ¶ Oppo. cū glo.
nō possit appellari: qd potest iudex terminū moderari p. ff. de iu-
di. l. nōnunq. Solu. dicit glo. qd tempus potest moderari: ex cau-
sa: sine ea non aut ergo moderat sine ea: et potest appellari aut mode-
rat cū causa: si nimum restringit potest appellari. Si nimum nō
restringat non pōt appellari ut in cōtrario: unde dicit glo. quod ut
tollat appellandi facultas: si moderat dicitur ex primere causam qre res
stringit terminū iuris. ¶ Qui aut sit terminus iuris tollitur ex l. pro-
perandū. C. de iudi. et ex aut. qui semel. et l. cōsentancū. C. qd et qñ iu-
des quos terminos nō ex primo hic licet docto. expresse sint. s. ut lit.
nō conte. c. i. qd cōmuniter curia de cōsuetudine nō servat illos ter-
minos: et causa dicitur subesse moderandi: eo qd curia nō servat: ut
dicit Barto. in dicta aut. qui semel. de quo in specu. de cita. s. h. et dicit
esse citatio peremptoria vel trina et tunc non est necesse qd apponat
peremptorium ut no. q. h. in sum. et in specu. de cita. s. viso. verfic. hoc
ergo adverte. Inno. et bonagui. exigit simul iuncta duor possit ap-
pellari quod terminus sit peremptorius: quod sit brevis per qd di-
cit Inno. qd per hoc qd in prima citatione apponat peremptorium
non potest appellari: bonagui. dicit quod per hoc qd terminus per-
emptorius nō sit nimis brevis per hoc non potest appellari: si ap-
pellaretur curia non daret litera. Joan. and. remittit ad ea que scri-
bit in specu. in titu. de ap. s. in quibus. s. sed quaz dicit circa mediū
sub. v. ccc. h. ibi recitat Jo. an. bonagui. dixisse se expertum etiā p-
pter duo simul iuncta videlicet quod brevis terminus assignetur: et
peremptorie quod si appelletur ppter hoc curia non dat literas: et
dicit qd literam super hoc factam a cancellario vidit declinari: als
dilacerari. Dicit Jo. and. quod stilus cancellarie posset saluari in ca-
leui et verisimiliter pūsa. In causa aut ardua et nō verisimiliter pūsa
fa pcedit ad hoc bōdie bec decre. qd bec causa ut patet i antiqua erat
ardua: qd super ecclesia ut ppteritate que no. Archi. v. q. h. in sum. res-
citans bec dicta dicit qd appellatio est legitima: licet litere nō den-
tur forte audiretur psequens in curia. Puto quod si terminus cita-
tionis simul deliberatorius est ut qd citat ad respondendum libello
infra talem terminum transmissa copia libelli dico quod si causa ve-
risimiliter est deliberata vel si levis quod momento pōt deliberari
quod ppter arctationem terminū dum tamen possit comparere nō
possit appellari nec tunc debent dari litere quod causa subest abbe-
nandi eo quod hoc hz stilus dum tñ in vnum non supplāet. Si cā
est ardua: et verisimiliter indeliberata nec cōmode potest. i. terminū
deliberari ppter arctationem terminū eo quod terminus est perem-
ptorius: et nimis brevis non video quin possit appellari: quia causa
est legitima: hoc tenet l. p. in. l. i. C. de dila. vbi dicit quod vbi trās
mittitur copia libelli nō dicitur habere deliberatorias quādo in ci-
tatorio fuit appositus sufficiens terminus ad deliberandum. alias
secus: et puto quod curia daret literas argu. de dila. ex posuit. de ap.
oblate. Si terminus tñ est citatorius: qd citatur ad recipiendam co-
pia libelli: tunc si abbreviat terminū iuris etiam cum peremptorio
nō credo quod per hoc solum possit appellari hoc habēte stilo curie
ut possit abbreviari si appellaret quod sine causa abbreviaretur ter-
min⁹ iuris: qd hoc est in iudicis potestate: et cā dicitur subesse eo qd
hoc habet stilus curie. Si abbreviaretur terminus in tantum qd nō
possit citatus comparere in termino considerata distantia puto qd
posset appellari etiam in primo citatorio non emanante perempto-
rio: qd lederetur saltem ppter condemnationem expensarum: ut pa-
tet. s. de pecu. querelam et quod no. de iudi. sancimus: et maxime si p-
emptorius esset: qd tunc esset maioris pñiudicij.

- 1 Dilaciones deliberatorie denegantur reo qui per literas cita-
torias plene potuit instrui et quomodo dicatur instructus nume-
ro. 7.
- 2 Copia exemplata iudicis autoritate fidem facit ut proprium origi-
nale.
- 3 Citandi practica qd sit quo ad fines excludendi deliberatorias dila-
tiones etiā ad libellum. nu. 7.
- 4 Dilatio deliberatoria ad libellum est vnica danda.
- 5 Rescriptum habetur loco libelli ut citatus a dilatorijs excludatur.
numero. 8.
- 6 Per citationem illegitimam nullus ad comparandū arctatur et ut
dicatur legitima que sufficiant. nu. 12.
- 7 In citatione non debet exprimi libellus vel rescriptum vbi notorie
constat de iurisdictione est tamen vtile ut inseratur ad dilatorias ex-
cludendas.
- 8 Rescriptum loco libelli non habetur quo ad finem ut super eo pro-
cedi possit libello non tradito licet secus quo ad dilatorias exclu-
dendas.

- 9 Dilatio datur absenti sine cause cognitione quando agitur de iur-
dicijs citatorijs vel deliberatorijs et licet deliberatorie denē in iudicio
excluduntur transmissione rescripti. nu. 11.
- 10 Dilaciones preparatorie seu instructorie non danē etiā absenti si-
ne cause cognitione.
- 11 Citatio quomodo non semper arctat citatum ad comparandum.
nume. seq.
- 12 Citatus quomodo coram delegato arctatur ad comparandum vel
non licet non exprimatur in citatione se iurisdictionem delegatam
habere tanq̄ videatur in eo defectus iurisdictionis vel supposito ap-
parente defectu iuris agentis aut defectu ptatis pcedendi respectu
alterius accidentis.
- 13 Citatus coram iudice specialiter tāq̄ ordinario si dubitetur an sit
iudex quomodo ad comparandum arctatur vel non supposito defe-
ctu iurisdictionis etiam respectu defectus iuris agentis potestatis
pcedendi seu alterius accidentis ut si non compareat dicatur con-
sumar.
- 14 Rescriptū qñ dicatur ita explicate transmissum qd potuerit absq̄
alio discursu deliberare.
- 15 Citatio in criminali an debeat cōtinere id quod obijciendum vel de
quo accusandus quis sit.
- 16 Dilatio aliqua an sit actori danda ex quo instructus debet venire.
- 17 Dilatio iudicialis qualis et quanta esse debeat.
- 18 Dilaciones an et quando possint per indicem arctari vel elongari.
- 19 Dilaciones qd iudex possit ex causa arctare vel differre qd dicat cau-
sa legitima.
- 20 Dilaciones ex quo sunt arbitrarie si detur alia post primam an exi-
gatur cause cognitio sicut exigebat in primis a iure datis.
- 21 Dilatione vna pendente an possit alia dari.
- 22 Dilaciones quot dantur.
- 23 Dilatio qualiter debet dari per indicem.
- 24 Dilaciones prorogando an possit iudex vel videatur facere g'am.

Reterea. ¶ Deliberatorie denegantur reo q
per literas citatorias plene potuit in-
strui. Cōmunis divisio. secunda ibi: qd igitur. ¶ Nota re-
scriptum exemplatum iudicis autoritate facere fidem: et
ei ut originali videtur fides adhibenda. ¶ Nota. s. practica citan-
di quo ad fines excludendi deliberatorias dilaciones ad libellū: ut
transmittatur copia rescripti in citatione: tunc excludit delibera-
torias quando sic explicate est narrata causa agendi in rescripto qd
ex eo potuit instrui sicut ex libello: secus ergo si sic explicate non sit
factum narratum et sic no. quod rescriptū habetur pro libello quā-
tum ad hoc exigitur etiam competens terminus infra quem delibe-
rare possit ut. s. c. proxi. ¶ Nota. qd deliberatorie non sunt ad libellū
nisi semel dander: non pluries. ¶ Nota quod rescriptum habetur
loco libelli ut excludatur a deliberatorijs quando citatio est legitima
ma nam si citatio non esset legitima non arctaretur ad comparen-
dum nec ad deliberandum: et no. quod sufficit ad hoc ut citatio arctet
citationem ad comparandum et ad deliberandum quod fiat fides de
iurisdictione per solam transmissionem copie rescripti. de quo dicā
infra et no. de offi. delega. cum super. ¶ Oppo. qd nō sit in citatio-
ne necesse exprimere libellum vel rescriptum: quia sufficit citari et
exprimi ad cuius petitionem a quo iudice: ad quid. i. de dolo. cum
dilecti. So. quidam dicunt expressionem copie rescripti ad validi-
tatem citationis et hoc tenet glo. ii. qd. h. si cōp. Jo. i. de accusa. ve-
niens quod ponit Jo. and. ibi super glo. vltima. Tu dic vbi constat
de iurisdictione si queritur an sit necessaria insertio rescripti in cita-
toria: dic quod non: ut in contrario. Si queris an sit vtilis ad exclu-
dendas dilatorias: dic quod sic ut hic: not. Barto. in aut. at. qui se-
mel. C. qd et qñ iu. qui dicit hic casum: bene simile de copia et libel-
li no. in l. i. s. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. ea. per Bar. in aut. offera-
tur. C. de lit. conte. Adverte tamen quod in quantum dicitur trans-
missione copie libelli in citatorio excludere deliberatorias: hoc est
verum qñ datus est in citatorio sufficiens terminus infra quē posset
deliberare: alias haberet dilatorias: ut dicit l. p. in. l. i. C. de dilatio.
in. s. q. ad hoc qd no. in c. precedenti. Si queritur an vbi non cōstat
de iurisdictione aliter sit necessaria transmissio copie rescripti: ut ar-
ctetur citatus ad veniendum: dic quod sic: alias citatio non arcta-
ret: quia ex quo per accidens habet iurisdictionem: et non naturali-
ter oportet quod aliqua fiat fides de hoc accidenti: alias non arcta-
tur ad comparandum. de offi. delega. cum in iure: et qd not. eo. titu.
prudentiali. Si queris an sufficiat ut arctet citatum ad comparen-
dum transmissio copie videtur quod sic: quia ex quo copiatā est au-
toritate iudicis habetur pro autentica ut not. in dicto capitulo cu-
in iure: et no. i. de proba. quoniam contra falsam ad hoc tex. hic in cō-
trarium est quia cum talis copia non sit descripta parte citata vel p-
sente non habetur pro autentica. ut dixi post Jo. and. s. de offi. de-
legati cum in iure: hoc tenebat Hostien. hic qui dicit quod copia
hec transmittitur ut fiat fides de iurisdictione nec hec sufficit nisi de
autentica fiat fides. s. de offi. delega. cum in iure. Joan. an. dicit cō-
11 iij

Antonius de Butrio super prima parte. ij. Decretalium.

tra dicens quod hic habes expressum quod licet in deo delegatus non mittat rescriptum apostolicum bullatum citatus tamen ex quo mittit tenorem licet non bullatum comparere debet. de quo. s. de offic. deleg. cum in iure: quia si respondere tenetur quod plus est: ergo et comparere. plus sentire videtur spec. in titu. de citatione. s. ij. vers. itez quia rescriptum non est insertum quod etiam non transmissa copia arctetur citatus ad comparendum dum dicit se delegatum. Bar. tñ simpli ceter recitans in. l. ij. si quis in ius voc. non se. velle videtur quod salte copia sit transmittenda. item Archi. ij. q. ij. idem eps. spec. idem in titu. de cita. s. iam de citatione. ver. sed pone dicit sufficere assertio: nem iudicis secundum tñ qualitatē iudicis Inno. hic facit ofiam in ter delegatū: ordinariū: vt in delegato exigatur transmissio copie. In ordinario stetur dicto ordinarij per rationes que. j. assignabuntur. Puto quod si in citatorij assertio se delegatū dato quod nec rescriptū nec copiam rescripti transmittat arctat citatus ad comparendum: quia sufficit per iudicem cām allegari in citatorio per quam pbeatur iurisditio: quia hec assertio ingerit pbabilem dubitationē reo vt debeat comparere allegaturus privilegium suum et hoc ppter xbum iudicis: etia ppter assertionē nuntij: et fortius ergo comparendum est si transmittitur copia: quia licet non faciat vt non autentica plenam fidem faciat tñ qualē qualē cōparens autē si queritur an arctatur rñdere si dicit se non debere rñdere vt non deliberatus excluditur ex quo non negat aliter iurisdictionem si copia fuit transmissa vt hic: sed si plens negat iurisdictionē debet sibi fieri plena fides: aliter non compellit respondere. idem Archi. ij. q. ij. et si episcopus et si delegatus qtu cūq; verus pcederet non valeret pcessus si pars propter hoc apellaret: quia ei non est facta plena fides nec tunc sufficeret exemplū sic debet intelligi Hosti. et temperari dictum Jo. and. alias non pcederent. hoc voluit spec. in. d. c. vers. sed pone. Hoc tenent dñi de rota sua pchuse. ccc. lxx. vbi dubitāt an si executor dat ad executionē sniay citat dñedo se executorē nō aliter infinnata ptate valeat executio vel taxatio expensay in citatū nō cōparentem vel ptumacē quia sufficit quod se narrat executorē vt citatus arctat ad cōparendum: et p tendum vt potestas ostēdatur si vult opponere et petere vt fides fiat quo casu tunc facere tenetur: alias si non facit illo petente forte tñc non valet quod facit: sic loquitur. de offic. dele. cum iniurijs. alleg. ff. de iudi. si quis ex aliena. de accusa. veniens. cum si. ad hoc quod talis est merus executor: et sic absq; citatione pōt pcedere. de re iudi. de cetero et not. de offic. deleg. pastoralis. s. quia vero igitur non exigitur in citatione tanta solennitas que habet hic. ad hoc quod non arctatur in deo mittere originale sine copiam nisi petatur: et sufficit si miserat tenorem potestatis sue in citatione quod dicunt verum qñ citat per literas: secus si per nuntium: quia tunc non est necesse quod miserat etia tenorem ptatis secundū eos. alleg. de offic. deleg. c. ij. in iure peritus. ¶ Oppo. ij. quod nō sufficit sola copia rescripti et rescriptum vt arctetur ad comparendum: pcedendum: quia necessarius est libellus. de libel. ob. c. j. dic licet rescriptum habeatur pro libello: quo ad finem excludendi dilatorias non quo ad finem vt super eo possit procedi: sententia formari: immo opus est nona porrectio ne libelli dat simile quod licet libelli oblatio facta parti: et extra iudicialis sufficiat ad excludendas deliberatorias non sufficit tamen ad hoc vt super eo fundetur processus: sententia nisi iterato pducatur. C. de lit. contesta. l. vna: et aut. offeratur: aduersario presente. ij. q. ij. certe: quia nec datur dilatio a iudice procedente. ad hoc alleg. C. de adul. l. iur. mariti. ff. quis or. in bo. pos. seruetur. l. ij. s. dies. non ob. ff. de adulte. l. miles. s. sexaginta vbi die feriata quo tamen pcedi non potest: potest libellus offerri: quia hoc est veram iudici non parti de quo remittit ad sum. de libel. obla. s. vtrū libellus. v. vbi libellus autem. vlt. ad vers. vtrum possit secundū Hosti. ad hūc tex. respondet sed procedendum potius et. subaudi libello tamē ob lato lit. contesta. et iuramento prestito de calū. alias contradiceret li. ob. c. j. de lit. conte. per totum. et. s. titu. j. Recitat Hostien. alios dicit re banc solennitatem et subtilitatem non esse necessariam de iure canonico. de iudi. dilecti: sed non placet Host. quantūcūq; etiam originale porrigatur in quo omnia sunt explicate posita loco libelli: quia illud non sufficit ad sententiam que non est ferenda nisi lit. contesta. et lite contesta. non fit nisi ad petitionem expressam. de electio. dudū ff. de lit. conte. c. vno Jo. and. remittit ad spec. de citat. s. iam de citatione. sub vers. viso ad si. ibi recitat Jo. de deo tenuisse quod non debet libellus offerri in citatione ex quo lis non est contesta. de app. si gnificante: et quia iudex se reddit suspectum. Sed dicit Jo. and. quod nimis subtilizant: dic in sumarijs in quibus sufficit qualis qualis petitio habebit rescriptum locū libelli vt no. de libel. obla. c. j. et cle. si. de ver. sig. et hoc tenet Innocen. de elec. dudum. in verbo cōtestationem. et archi. ij. q. ij. offeratur. per que dicit spec. in titu. de preben. s. j. vers. quid si agit quod in beneficialibus rescriptum sufficit pro libello: vt petat condemnari vel equi secundū tenorem rescripti. alleg. quod scribit in titu. de libel. conceptio. s. nunc dicendum versu. vj. vbi dicit in beneficialibus non esse necessarium libellum vt not. de libel. obla. c. j. Non obstat quod parti non debet edicere iudicium: quia fateor: sed illud postea representatur in iudicio: sed

originale vel alia copia: que ei a iudice porrigetur: hoc est pro libello: hoc aliquando praticant. in quantum dictum est supra oblatio nem libelli fieri posse die feriata: et illud intellige de ea que fit iudici: non que fit parti. idem tenet Jo. and. in addi. specu. in titu. de libel. concep. s. nunc videamus in princip. vbi dicit quod dictum Jo. sibi non placet quod pars possit citari ad recipiendum libellum die feriata: vt ipse no. xv. q. iij. placita: quia contra illum text. et. s. sexa. glnta loquitur de obla. que fit iudici et non parti. Vel speciale ibi in actione tempore peritura: quia loquitur vbi marit? accusat in re mariti quod ius tempore excluditur per que decidit ibi an oblatio libelli habeat preuenire iurisdictionem et dicit quod non etiam si fiat iudici: quia in illa exigitur ad preueniendum citatio. de foro cōpe. proposuisti: secus videtur in perpetuatione in qua non exigitur citatio licet glo. equiparet preuentionem et perpetuationem in dicta decre. pe. tunc enim si sufficeret oblatio facta iudici: forte die feriata: to: et nō aperiat hec clare ibi Jo. and. ¶ Opp. ij. quod dilatio non datur absenti maxime ad hoc non citator: quia non dantur nisi cū cause cognitione: ij. q. iij. spatium. vers. a iudice: dic quodam sunt in ducie citatione et tales dantur sine cause cognitione cum duntur absente parte. ff. de offic. procon. l. nec quisq; s. vbi decretum. Quodam sunt deliberatorie et tales quia angere possunt et diminui dari possunt in absente ad hoc quod no. de pcura. dilectus. ¶ Quodam sunt pparatorie sine instructorie: et he non dantur sine cause cognitione. ij. q. iij. s. spatium. vers. a iudice fm Jo. an. et Inno. In quantum dicit quod deliberatorie dantur sine cause cognitione. Specu. tenet contra in specu. de dila. s. fina. ver. vlti. ¶ Quid in deliberatorijs quia tales datur in iudicio. non ob. ter. hic quia hic nō dantur deliberatorie: sed excluduntur ex transmissione rescripti tene quod non exigunt cause cognitionem: et dande sint in iudicio vt. ij. q. iij. offeratur: quia si citatorie in quantum subrogantur loco deliberatorijs non exigit: ita

12 non exigunt in quantum sunt pure deliberatorie. ¶ Venio ad declarandū glo. Inno. oppo. quod non semper citatio arctet citatū ad comparendum. ff. de in. om. iu. l. si. de re in. cle. pastoralis. de offi. or. roma. na. lib. vi. Dic si queris an citatio arctet citatum includendo casus dubios videnda sunt tria. Quandoq; agitur de effectu citationis pposito vel apparēte defectu ptatis citatis. Quicq; agit de effectu citationis supposito vel apparēte defectu inris agentis. Quicq; agit de effectu citationis apparēte defectu ptatis procedēdi respectu alterius accidētis. ¶ Venio ad primū supposito defectu ptatis citantis si agitur de citationis effectu. Decido hic dubia. Primo in delegato. Secūdo in ordinario. In delegato psequor per casus. Primo fit in delegato quando habet iurisdictionem in veritate sed nō exprimit se habere in citatorio. Et si quidem esset certum ipsam habere citat? comparere tenetur: vt quia sciret iudex et pars quod facile est in ordinario vbi citat supposito: et circa supposita iurisdictione: si est dubium citato saltem si quidem cōmuniter hoc non habet iurisdictionem pōt tamen aliquo casu habere non arctatur citatus comparere: nisi aliquid in citatorio exprimat per quod concluditur iurisditio etia si ex aliqua causa occulta habeat: habere possit iurisdictionem. argu. ff. si quis can. l. quotiens. et. l. si seruo ne de statu. defunc. l. pe. ff. de in. ius voc. l. ij. et idem no. Inno. et glo. s. de offic. deleg. prudentiam. in prin. super glo. ff. ponit Jo. and. Ideo si citat quis non exprimit se delegatum quis comparere non tenetur. ad hoc de offic. deleg. cum in iur. Sed nō decidit hic Inno. quid esset de pcessu si habito contra talem non comparentem puto quod in his in quibus sufficit presumpta vel ficta contumacia pcessus valeret: quia nō deficit ptas: et ficta vel presumpta contumacia. In his in quibus exigitur vera contumacia nō valeret. Ideo si recōciet vel aliam sententiā censurę pferret: ex quo supponitur habitus iurisdictionis illa eum ligaret si pcederet ad missionem in possessionē et primo. Ideo si ad missionē ex secūdo vel sniam diffinitiuam puto quod nō valeret processus allegato hoc ex quo non est iurisdictione certificatus. Secūdo casus quā in veritate est iudex delegatus: et exprimit cām p quā concluditur iurisditio: vt quia dicit se delegatum: et transmittit copiam rescripti: vel rescriptum bullatum fm Inno. puto idem si non transmittit: si tamen hoc asserat: sit talis in quo cadat iurisditio delegata si enim simplex clericus diceret se delegatum pape nisi exprimeret causam: quia ex certa scientia papa cōmisit ex quo non cadit cōmuniter in eum iurisditio non sufficeret et hoc casu fm Inno. quā exprimit quod cadit in eum iurisditio citatus comparere tenetur: et si nō compareat potest contra eum procedi ad missionem et excoicationem: et quilibet alium processum dummodo status cause patiat. Tertius casus quā in veritate non est delegatus nec exprimit cām in citatorio: et non arctat citatio quo ad aliquem effectum: quia deficit existētia et apparentia iurisdictionis: quia eo quod nō allegatur apparet quod nō habet iurisdictionem. nec obstat si dicatur possibile est quod habeat dic quod hoc nō sufficit: alias cuiusq; arctaret citatio: et fateor sanum fore consilium vt cōpareat opponēdo posset etia esse non sanum: si forte se non pnuntiaret cōpetentem: hec est conclusio Inno. non hic sed de offi. deleg. prudentiam. ad hoc glo. de rescript. super lris. et de accu. veniens. Quartus casus quā non est iudex delegatus

delegatus in veritate et exprimit se delegatum et hoc potest esse dupliciter: primo quia in exercitio non est delegatus: hoc tamen habitum iurisdictionis: ut quia est datus delegatus per rescriptum surreptitium: et valet citatio ut ardet citatio quo ad effectum cuiusque processus: etiam in principali: dicitur tamen patet hoc si autem: quare? quia quo habet iurisdictionem: hoc exceptione elidibile valet quod agitur donec deueniatur ad constitutionem exceptionis et appellatur. hoc dicit Inno. non hic sed. de offi. dele. cum super: et facit quod no. i. de ap. si duobus. Potest etiam secundo quia non habet iurisdictionem et exprimit se habere: ut quia exprimit copiam vel falsum tenorem rescripti apostolici. et tunc dicit quod si procedit in absentem: nil valet quod facit in absentem non comparentem etiam si pronuntiet se iudicem competentem et in hoc dicit esse differentiam inter iudicem delegatum et ordinarium: quia licet ordinarius nullam habeat iurisdictionem: tamen si pronuntiat se iudicem competentem. valet quod agitur ut si dicat quem contraxisse in loco ubi ille negat et pronuntiat se competentem assignat causam: quia iurisdictionem delegata habet certos limites quos transgredi non licet. de rescrip. cum dilecta. de offi. dele. p. 2. g. Sed ordinarius in suo territorio et incolis eius et in quolibet habet generalem administrationem vel iurisdictionem: ideo quicquid facit in territorio suo contra quos ibi inuenit sine sint incole sine extraneis: totum tenet prima facie. Est et alia ratio secundum Host. quia iurisdictionem delegata odiosa ordinaria favorabilis. de re. iur. odia. lib. vi. In alia parte videtur dicere quod sicut ordinarius potest cognoscere an sua sit iurisdictionem et pronuntiare se competentem: ita et potest delegatus. nam dicit quod etiam littere false fuerunt ad eum impetratas: poterit cognoscere: an sua sit iurisdictionem. dicit si fundit? caret iudex iurisdictionem: hoc constat loquendo de delegato non arctat citatio nec potest se pronuntiare competentem: quia nullam habet in principali nec incidenti que datur demum ei propter dubium. ff. de iudi. l. si quis ex aliena. no. glo. de rescrip. super litteris. de offi. dele. prudencia de accu. veniens. ff. q. si. si epus. de re iudi. c. pastoralis. de fo. copet. romana. lib. vi. per glo. Si est dubium an habeat iurisdictionem et funditus non habet: si datus est per falsum rescriptum vel aliter nullam habet iurisdictionem dubium pendet ex hoc an iudex qui nullam habet iurisdictionem possit pronuntiare se competentem et an pronuntians se faciat iudicem in delegato. Varius est hic Inno. dicit si datus est per falsum rescriptum variat hic Inno. et in c. super litteris: quia ibi tenet non posse eum cognoscere. Hic tenet contrarium: tene quod ibi dicitur: primum est verum. l. qd non possit. Si non est datus per falsum rescriptum: sed alias nullus: ut ex defectu impetrantis: ut quia impetratum ab excoicatore: potest cognoscere. ut no. lapus. de rescrip. c. j. lib. vi. Idem si impetratum a falso procuratore. ut. s. de rescrip. ex parte decani secundum unum intellectum: licet Inno. et male tenet iudicem funditus carentem iurisdictionem non posse cognoscere: an sua sit iurisdictionem nisi intelligatur. ut infra dicitur. et ut supra est dictum. hoc dicit supra de rescrip. super litteris in verbo forsan circa principium. Si nullam habet: quia nunquam fuit datus: hoc dicit se habere forsitan mittendo falsum rescriptum: adhuc non valet se pronuntiare competentem: quia nullam habet principium verum a quo surgat hec potestas sicut et in impetrato per falsum rescriptum: ita potest intelligi quod primo dicit Inno. et no. Jo. an. in. c. scienti. de regu. iur. lib. vi. ad si. q. de vera nisi inabilitas reddat funditus incapacem iudicem: ut quia est iudex secularis qui citat clericum: quia etiam super dubio an sit clericus cognoscere non potest. ut de sen. excom. si iudex laicus: nisi exprimeret causam per quam concluderetur iurisdictionem: ut quia super feudali. ut no. Host. in sum. de fo. comp. c. si. ver. liquet. vel si inabilitas eum in principali: in incidenti: ut quia infamis: vel quia papillus vel suspectus: tunc non valet se pronuntiare competentem. ut no. de offi. dele. cum super. ff. si quis in ius voca. non se. l. j. per Bar. et de re iudi. l. quidam consulebant. Per que dicit quod si statutum impediatur ut iudex non possit extendere iurisdictionem suam ultra limites sue iurisdictionis quod non valet se pronuntiare competentem. Hoc supposito dico quod ubi est dubium: si sumus in casu in quo non possit pronuntiare se competentem siue pronuntiet siue non: non valet quod agitur nec incidenti an sit iudex nec etiam in principali siue sit processus punitivus contumacie siue principalis: in hoc casu bene credo: idem in ordinario si funditus quo ad aliquem nullam habet iurisdictionem nec est in possessione iurisdictionis: sed si habet quo ad aliquos: quia habet aliquod principium: hoc non forte quo ad citatum quia non est subiectus bene potest pronuntiare se competentem: ut infra dicam. et valebit processus per que apparet quod positus paribus: certis non erit magna differentia inter ordinarium et delegatum: sed in hoc tantum an funditus careat quo ad omnes: an habeat quo ad aliquos ubi autem dicit eum posse cognoscere: an sit iudex: tunc si agit de processu punitivo contumacie poterit procedere: quia propter dubium tenebatur se allegaturus privilegium suum: si agit de processu principali: tunc dicit hic notabiliter Inno. quod non valet processus: si procedit non pronuntiando se competentem: quia licet propter dubium sit iudex in incidenti: non propter hoc est iudex in principali: nisi antea pronuntiet se competentem: hoc tenet Bar. et Bart. in. l. j. ff. si quis in ius vo. no. se. quo casu si pronuntiat se facit iudicem et valebit processus: dum

tamen status cause hoc patitur siue in presentem siue in absentem ad hoc quod no. s. de offi. dele. prudencia. ubi idem dicit Inno. non ob. si dicatur indistincte valere processum: quia quod pcedit ad ulteriora videtur pronuntiare se competentem. ut. s. de offi. dele. cum super: quia hoc verum quia habet iurisdictionem: hoc elidibile et sic processus est aliquis: sed quia non habet iurisdictionem processus est nullus ex nullo processu non potest tacita valida surgere pronuntiatio. Nec vera si pcedat etiam parte presente: si nil opponat: quia cum funditus non habeat iurisdictionem non potest progredi ut. l. primatorum consensus. et de offi. dele. significantibus. et si dicat imo habet saltem aliquam respectu illius incidentis: an sit iudex propter dubium: quia preterea illius iurisdictionem non est progabilis et in hoc non tabiliter ponit de. in. l. ex quacumque. ff. si quis in ius voca. no. se. ad hoc: quia hoc iurisdictionem est respectu certi articuli tantum: unde non progabilis. ut no. l. j. in. l. j. c. de iur. om. iur. de mu. peti. c. j. in illa. q. an processus dat recedentio coram arbitris iur. et facit quod no. Jac. de are. in. l. i. olim C. de testa. Si autem esset presens et opponit iudex non admittit exceptionem pcedit: tunc satis potest dici quod principaliter tacite pronuntiet procedendum non obstante exceptione. et principaliter reicit exceptionem: ex tunc valet processus et ante gestus confirmatur per hoc dico quod si revocatur in dubium an sit appellatus: cum non sit vel an sit desertus appellatio cum non sit: si stante dubio iudex se pronuntiet competentem: valet pronuntiatio et processus postea: et sic debet intelligi dictum Inno. et Compo. de rescrip. super litteris et temperari cler. sicut appellationem. de appella. in cler. secus si sit processum absque tali pronuntiatione: ita debet intelligi cler. sicut appellationem. et quod no. Inno. i. de ap. si duobus. Sed est planum quod dubium iurisdictionis non facit quod iudicem in principali sed sic in incidenti. Sed an sufficit quo ad partem exequendi. Bar. quod no. ff. de iur. om. iur. l. pe. glo. ff. si quis in ius vo. no. se. l. j. et Bar. ibi. et Lepale. C. de epi. an. Hoc intellige verum si ibi non habet bona. alias potest exequi: ut ibi dicit Bar. in. l. j. omnia hec pcedunt quia delegatus non est iudex quo ad aliquem: sed si est iudex quo ad aliquem est dubium an iurisdictionem se ad alium extendat: ad quem vere se non extendit: tunc satis puto quod si exprimat aliquam causam: per quam concludatur iudex vel probabile dubium inferat: an sit iudex quicquid in veritate non sit iudex: dummodo hoc non contingat falso quod valebit se pronuntiare iudex competentem et valebit processus post pronuntiationem. ut dicit. s. de idem. j. qd in ordinario. Si autem est iudex quo ad unam rem vel quo ad unam causam et non quo ad aliam. tunc dicit quod si dubium est probabile: an sit iudex: hoc in veritate non sit iudex: si pcedat respectu istius cause et pronuntiet se competentem: valebit processus. et in principali et in incidenti: nisi appellatur. et est casus. de offi. dele. cum olim abbas. Si non pronuntiet se competentem et quo in veritate non est iudex: non valebit processus in principali: valebit tamen contumacie punitivus: si non compareat vel si compareat et recedat non licet iudex. ut no. Inno. in. c. prealle. cum olim abbas. Si est certum ipsum non esse iudicem in causa in qua citat et dicit se iudicem: hoc in alia sit iudex citatus non tenetur comparere et habitus processus non tenebit quo ad aliquem processum: adeo quod puto quod nec excoicatio teneat: quia quoque hoc aliam iurisdictionem reitragit citationem et processum ad causam non suppositam iurisdictioni evidenter intendit pcedere ex causa: quia non potest non vult ex qua causa potest: et sic non valet repugnante et. de offi. dele. cum super. Quod puto etiam in ordinario. Ideo dicit et puto epum bononi. cui non sum subditus ut laicus citavit me ut comparerem pro quibusdam necessariis ecclesiis sue et lapsio certo termino me excoicavit intentio sua erat me citandi per lectura ut irem bononi. causa expressa: et ficta non erat supposita sue potestati: quia pro lectura non erat obligatus: sed communitati: si qua erat obligatio que spectabat ad laicum iudicem vel ad tenentem locum ecclesie ut ad delegatum: qui tunc ibi erat nec etiam per factis ecclesie sue arcebar dixi quod non eram excommunicatus: quia extendebat manum extra iurisdictionem suam: et per hanc viam concordabunt opin. in dicto. c. cum olim. ad hoc quod not. de officio delega. cum in iure. de rescrip. pastoralis. ubi sententia lata in executionem non valet quando non est rebellis. quia de nunc executor sub-

14 mittitur quando est rebellis iurisdictioni delegate. ¶ Venio ad ordinarium: et si quidem exprimit se iudicem et certum est eum non esse. Casus est planus: si exprimit se iudicem et est: sed non est certum idem quia valet omnis processus si est iudex: sed eius iurisdictionem est elidibile: et exprimit se iudicem. Idem per omnia ut in delegato si est iudex et non exprimit se iudicem ubi est dubium an sit. ut quia citat non subditum: qui in veritate est ei subiectus ratione contrarius: satis puto idem quod in delegato: et hoc etiam tenet Inno. Si non est iudex: prosequar ergo tres casus dubios. Primus quando non est iudex nec esse potest. Secundus quando non est sed esse potest: ut si laicus esset clericum in causa spirituali non arctat citatio quo ad aliquem processum. de ordine cogni. tuam. ¶ Venio ad secundum quando non est sed esse potest: dicit si funditus non habet iurisdictionem quo ad aliquem per omnia. dicit idem quod dicit. s. in delegato: quando non habet aliquam iurisdictionem: si habet. sed non quo ad istum: tunc si exprimit aliquam causam in citatio per quam concluditur iurisdictionem: si sit vera: puta quia ibi contraxit vel deliquit: vel quia agit de re quam ibi habet: tunc quidam dicunt quod si ibi

Antonius de Butrio super prima parte. ij. Decretalium.

cōparuit vel si ibi inueniatur sine aliqua citatione: tunc pōt ibidem retineri donec p̄stet cautionē de stando iuri vel lit. contestatur. ff. de iudi. l. ij. §. pe. sed male dicunt: q̄ illa loquuntur quando apparet coram iudice qui alias habet in euz iurisdictionem: sed ex aliqua cā habet p̄uilegium reuocandi domum de quo dixi plene. de fo. com. pe. c. h. Alij dicūt q̄ si nō cōparuit citatio nō arctat eū: q̄ l. ij. de liquisset. ex quo est extra territorij citatio nō arctat eū. Si autē cōparuit r̄ndit nō errans in facto vel in iure et valet p̄cessus: q̄ p̄oro gata est iurisditio: suus autē index exequetur si res nō sunt in territorio suantis. ff. de re iudi. l. miles. §. si. de fo. cōpet. postulasti. C. de re. cre. l. actori. Quis venit: sed postea contumaciter recessit vel erat in territorio: et postea citatus recessit: dicunt q̄ tenet cōtra ipsum sniam excoicationis et poterit p̄cedi si causa erat talis in qua possit lite nō cōte. p̄cedi etiā ad sniam diffinitiuā. vt lit. nō cōte. qm̄. Non ob. si dicas q̄ nō est verū: q̄ ibi cōtraxerit et sic cōperta veritate nō valebit p̄cessus: q̄ op̄i. cedit veritati. viij. dif. q̄ cōparata: q̄ debet bar venire allegaturus cām: sed ex quo citatus nō venit: cōtumax reputatur: q̄ eius est cognoscere an sua sit iurisditio. de rescri. sup. lite ris. ff. de iudi. l. si q̄ ex aliena. ff. si quis iusdi. non ob. l. ij. Alij. et in hoc residet Inno. dicūt q̄ l. ij. valeat p̄cessus punitiuus contumacie vbi vera existeret causa deferēte iurisdictionem possit citare nō valebit p̄cessus in principali ex quo ibi nō p̄traxit: etiā si talis esset vbi p̄cedi posset lite nō cōtes. nisi primo cognouerit an sua sit iurisditio: et p̄nuntiauerit se cōpetentē et post cognitionē an sua sit iurisditio p̄cesserit in principali: q̄ videtur tunc se p̄nuntiare cōpetentē. Nec ob. q̄ sit lata snia a nō iudice: q̄ super hoc est index an sit cōpetens et p̄nuntiando se facit iudicē nisi appelletur: immo nec minime ap̄pellare pōt: ex quo est cōtumax. ff. q. vi. q. §. sunt etiā. dicit tñ se in delegato. Tu dic hoc casu qm̄ nō hz quo ad istū: sed quo ad alios q̄ si hz: sed exceptione est elidibilis. Idem per oia q̄ hoc casu dixi in delegato. Valet em̄ p̄cessus et in principali: et incidenti: si non hz ipso iure ex quo ibi nō p̄xit vel deliquit si est certū q̄ nō hz adhuc p oia dicendū q̄ nullus p̄cessus valet in cōtumacē. Si est dubiū si citat eum extra territorij citatio nō arctat eū nisi ad distringēdas res vt in. c. romana. §. p̄ntes: et tunc posset bene p̄cedere cōtra euz ad p̄cessus p̄tumacie punitiuū quo ad res ibi sitas: nō quo ad afficiēdam personam: q̄ etiam si in veritate ibi cōtraxisset eū nō posse excoicare extra territorij nō p̄uenit. Si eū p̄uenit vel citat? veniit et cōtumaciter postea recessit: tūc q̄ p̄uenitus est valet p̄cessus in incidenti nō in principali nisi ante oia p̄nuntiādo se faceret iudicem vt dixit Inno. qm̄ citatus venit et p̄secutus est et tūc p̄rogatur iurisditio ex quo hoc fecit sciēter nō errās in iure vel in facto et valebit snia diffinitiuā etiā cōtra eū: quā exequetur suus index: si ibi nō hz bona p̄posita actione in factū. ff. de re iudi. l. miles. §. pe. C. de iure iur. l. actori. Mo. bene q̄ snia nō exequitur coram alio iudice sine remissione: vel requisitione sniantis nisi per actionē in factum dixi credo. de libel. ob. c. i. et de fo. cōpe. postulasti. ¶ Tenio ad scōm p̄ncipale quid iuris supposito vel apparēte defectu iuris agētis: an citatio arctet citatū: et hoc pōt esse multipliciter. Quis ex persone defectu: q̄ nō hz agens legitimā personam standi in iudicio: si hoc apparet ex tenore citationis cōparere nō tenetur: vt q̄ citat vt veniat responsurus pupillo vel excoicato vel alicui alteri persone q̄ nō hz p̄tatem standi in iudicio et nō tenetur cōparere: q̄ citatio vt habet expressum errorē nō tenet: sic non arctat. ff. si q̄ cau. l. quoties. §. si seruus. ff. de pecu. l. feminas. §. de iudi. intelleximus. Idē si citat ad respōdendū spoliatori: hoc expresso in citatione et quicūq̄ nō hz p̄pter delictū: vel aliud p̄tatem agendi p̄tra illū q̄ agat: hoc expresso in citatorio citatio nō arctat citatū. Idē si citet vt r̄ndeat militi setur iniustitia: q̄ tales casus nō p̄sumuntur fm̄ Inno. ad hoc q̄ nō. i. si. de notorietate: que semper pōt habere excusationē. de coha. cle. et mu. tua. et c. vestra. ad hoc. l. seruus quoq̄. ff. de here. instituen. ad hoc quod nō. §. c. p̄rog. de senten. excom. venerabilibus. ad h. l. bo. vi. secundum Joan. and. Si autem hec non exprimuntur in citatorio vel alias non sunt notoria: tunc si agit de processu contumacie punitiuo: debet ex quo citatio est formalis comparere citatus al legaturus p̄uilegium suum: alias potest multari et excommunicari et etiam missionem pati etiam si sit pupillus et sic processus contumacie punitiuus ei infligi. Si agitur de processu principali: tūc ex quo supponitur fundamentum iurisdictionis: licet possit ex altero capite opponi contra processum: si sumus in casu in quo contra absentem possit procedi lit. non contesta. vt in appellationis causa vel simili: tunc valebit processus: adeo quod ultra terminum infra quem non possit opponere si p̄sens esset: non poterit etiam re p̄sentatus ante finitum processum opponere ne cōtumaciter absens melioris sit conditionis quam p̄sens. in autem. vt omnes obediat iudi. p̄uini. §. si autem. ad hoc quia benefecit iudex qui p̄cessit: non debet ergo hoc reuocari. de restitu. spolia. audita: sed reuocaretur si declinatorie iudicij admitteretur per que cōcludit regulam causa in causa in dilatorijs quam in declinatorijs quod etiā in peremptorijs quod in illo statu cause admitteretur absens contumaciter ad opponendum in quo admitteretur si p̄sens fuisset: et in illo statu repelleretur quo repelleretur si p̄sens fuisset: quia non debet esse melioris conditionis contumax quam obediens. de postu. prela. c. primo. de dolo veritatis: de quo dic. vt de electio. ca. pi. primo. libro. vi. in verbo absentia: vbi dicitur quod vbi non sp̄ratur lit. contesta. quia in absentem proceditur ille terminus habetur pro lit. contesta. ad excludendas dilatorias quo fit vel fieri solet post litem contestatam in presentem. vel in ipsa lit. contesta. et sic debet de alijs terminis. idem quod hic nota. ponit Inno centenas ad literā.

Alia. an in presentem sit latum decretū: an in absentē. vt primo casu teneat et imputet sibi qui nō opposuit. scdo nō teneat. Mo. tenet in distincte q̄ nō t̄z. et hoc tenendū: q̄ quando decretū cōtinet iniquitatem ex parte p̄tentis eo q̄ est iniustū est nullum. vt q̄ ex falsa cā latum est. l. cum vero. §. subuentū. ff. de fidei. li. et hoc t̄z ibi Bar. et ff. de acquir. pos. l. iuste. ad hoc. l. tutor si p̄tentis. et l. scio egressus. ff. de tu. et cu. da. ab his. ad hoc. l. si eo tēpore. et ibi latitare nō dicitur: qui p̄sens si esset r̄ndere nō teneretur: sic nō valet cōtra nō latitante si propter eius cōtumaciā p̄cedatur ad diffinitiuā: bene valeret p̄cessus cessantibus falsis p̄bationibus. vt. l. cū putarem. ff. fami. her. ciscun. et l. posthumus. in prin. ff. de inoffi. test. cessantibus falsis. idē dixi q̄ tunc in absentem processus esset nullus. ff. de iudic. l. si p̄tor. §. marcellus. ff. ad tre. l. si seruo inuito. §. cum p̄tor. et q̄ ibi no. Mo. Inno. de rescrip. cū dilecta. et de re iudi. cū bertoldus. ¶ Tenio ad vltimū principale qm̄ apparet defectus alterius accidetis: dic qm̄ est defectus? ex parte citati: vt q̄ impeditus: et tunc dic q̄ si hoc est notum citanti: citatio nō arctat citatū. ff. de re iudi. l. que sitū. not. Mo. proci. querelaz. et fortius si hoc apparet ex tenore citationis. Si nō apparet nec est notus iudici citatio arctat et valet p̄cessus qui in cū geri potest in fictum vel apparentem verum cōtumacē restituit tñ ex clausula generali. ff. ex q. ca. ma. l. sed et si p̄torē. §. vltimo. ad hoc de re iudi. cū bertoldus. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte. de quo dixi cam plenius. de dolo cōtingit. Si est alter defectus. et bec fit p̄ regula fm̄ Inno. hic qui cōcludit etiā ad p̄missa q̄ vbi cūq̄ citatus hz aliquā exceptionē declinatoriā ex aliquo accidente: per quā si p̄sens esset non arctaretur ad cōparendum. Nec si exprimitur in citatorio vel alias esset notoria citatio nō arctet citatū ex defectu citationis. Si citat ad diē feriātū. de feriis. c. h. Si citat eo de quo nō pōt esse iudiciū. vt de luna vel sole. ff. de iudi. l. quēdamodū. C. de studijs lib. nō cō. l. h. l. xi. Si exprimat locū inhonestū. ff. de ar. l. si cum dies. §. si arbiter. Idē si nō exprimit: s̄ est notoriū iudici vt iudici q̄ citatio cōtinet iniustū: vt si citat ad locū notorie inhonestū. ad hoc. de re iudi. cle. pastoralis: l. prudēter faciat si mittat pecu. iij. q. iij. si egrotas. nā tutus erit exceptione doli cōtra aduersariū qui dolose sic obtinuit eum citari. ar. ff. de eo per quē fa. est. l. i. §. si reus. et si nescierit iudex vel aduersarius dabitur sibi restitutio ex clausula gñali. ff. si q̄ cau. l. iij. et per totū. Mo. dicit idē qm̄ cōstat de dolo aduersarij vt opus sit restitutio. de resti. in integ. ex literis. fm̄ Mo. sed ibi nō erat notorium et hoc puto. Nec ob. si dicatur notorium nō excusat ab opposi tione: l. et p̄batione. vt in cle. appellanti. de ap. et no. vt lite nō cōtes. accedens. i. q̄ hoc surgit ex defectu citationis notoriā iniustitiā habentis que ex hoc vitatur: sed supposita validitate citationis non excusaretur ab opponendo ad hoc q̄ nō. de censu. cum venerabilis. Non ob. in predictis si dicatur nihil posse esse in citatione iniustū: q̄ nō possit habere dubitationē vel excusationē. Nam si citat ex eo cōspondeat dño seruus hoc pōt esse si super tollerabili iniuria de eo cōqueritur. In ist. de his qui sunt sui vel alie. iur. §. i. Idē etiā in oibus alijs r̄ndet Inno. q̄ ex quo illicitū et iniustū posuit in citatione: illud indicabitur scōm cōm et regulare cōcursum nō attento casuali eue tu nisi adiciat casum singulare et exprimat in citatione ex quo excusetur iniustitia: q̄ tales casus nō p̄sumuntur fm̄ Inno. ad hoc q̄ nō. i. si. de notorietate: que semper pōt habere excusationē. de coha. cle. et mu. tua. et c. vestra. ad hoc. l. seruus quoq̄. ff. de here. instituen. ad hoc quod nō. §. c. p̄rog. de senten. excom. venerabilibus. ad h. l. bo. vi. secundum Joan. and. Si autem hec non exprimuntur in citatorio vel alias non sunt notoria: tunc si agit de processu contumacie punitiuo: debet ex quo citatio est formalis comparere citatus al legaturus p̄uilegium suum: alias potest multari et excommunicari et etiam missionem pati etiam si sit pupillus et sic processus contumacie punitiuus ei infligi. Si agitur de processu principali: tūc ex quo supponitur fundamentum iurisdictionis: licet possit ex altero capite opponi contra processum: si sumus in casu in quo contra absentem possit procedi lit. non contesta. vt in appellationis causa vel simili: tunc valebit processus: adeo quod ultra terminum infra quem non possit opponere si p̄sens esset: non poterit etiam re p̄sentatus ante finitum processum opponere ne cōtumaciter absens melioris sit conditionis quam p̄sens. in autem. vt omnes obediat iudi. p̄uini. §. si autem. ad hoc quia benefecit iudex qui p̄cessit: non debet ergo hoc reuocari. de restitu. spolia. audita: sed reuocaretur si declinatorie iudicij admitteretur per que cōcludit regulam causa in causa in dilatorijs quam in declinatorijs quod etiā in peremptorijs quod in illo statu cause admitteretur absens contumaciter ad opponendum in quo admitteretur si p̄sens fuisset: et in illo statu repelleretur quo repelleretur si p̄sens fuisset: quia non debet esse melioris conditionis contumax quam obediens. de postu. prela. c. primo. de dolo veritatis: de quo dic. vt de electio. ca. pi. primo. libro. vi. in verbo absentia: vbi dicitur quod vbi non sp̄ratur lit. contesta. quia in absentem proceditur ille terminus habetur pro lit. contesta. ad excludendas dilatorias quo fit vel fieri solet post litem contestatam in presentem. vel in ipsa lit. contesta. et sic debet de alijs terminis. idem quod hic nota. ponit Inno centenas ad literā.

ad litteram. s. de appel. si duobus. et hoc tenet lapis sua allegatione
ex vi. ad hoc dictum spe. in spec. de ap. s. sed qualiter. ver. sed pone. et
Dan. in cle. sepe. de ver. sign. per que tenet lapis ubi supra qd post
dationem termini ad pbandum vsuras repenti non admittitur
contumacia opponens exceptionem dilatoriam. qd ille non soluerit
vsuras qui agit: vsurarius fuit: tales exceptiones debent oppo-
ni in ingressu iudicii: et ex quo est pcessum ad actus qui sunt vel
15 fieri solent post lit. conte. habetur lis pro pte. ¶ Quero cum glo.
16 absq. alio discursu deliberare. glo. declarat que clara est. ¶ Quo-
ro scdo an in criminali in citatoris debeat inferi id qd obijcienduz:
vel de quo accusandum quis sit sic distinctim glo. dicit qd sic. v. q. ij.
si primates. dic hoc verum non de necessitate: sed ad cautelam ad ex-
cludendas deliberatorias: et sic potest verificari glo. Jo. ij. q. ij. in su-
ma: que dicit qd in criminali non dantur deliberatorie: qd illud ver-
um quando causa est in citatione sit explicite inserta: si non sit ex-
plicita transmissa est dabantur: et sic debet intelligi qd no. ij. q. v. ij.
prescripta. de quo per Hosti. in sum. eo. ti. s. j. ver. alie deliberatorie
ad hoc qd no. Jo. ij. q. ij. si quis iratus. Jo. de lig. dicit eas dandas
in criminali quantuncq. rescriptum sit transmissum: quibz exigit
libellus bene formatus et multa possunt opponi contra libellum. s.
qd. vij. libellorum. in quibus opus est deliberatione. ideo danda est
scdm eum. Item datur deliberatoria vt discutatur persona accusa-
toris. Sed potest dici qd gl. et ter. intellexerunt in deliberatorijs cir-
ca substantiam petiti: non petebat deliberatorias ad responden-
dum circa formam libelli: sed circa substantiam petiti. Ideo dicit glo.
qd ad cautelam quidam faciunt in fine citationis poni libellum vt
silins preteritu possit deliberare: an velit cedere: an cotendere: et tunc
non dabantur deliberatorie. ad hoc. l. j. s. defendi. ff. ex qui. causis in
pos. ea. v. q. ij. primates. et Archi. ij. q. ix. caueant: talis tamen trans-
missio libelli non est sufficiens ad iudicium ordinandum: nisi itera-
to offeratur. vt no. Jo. an. de libel. concep. s. nunc videnduz in prin.
in addi. An possint peti deliberatorie pro querendo aduocato et co-
silia amicorum: glo. qd sic. ff. q. ij. de iudicijs. ff. ex qui. ca. ma. ab ho-
stibus. s. sed qd simpliciter. Glo. concludit qd ad respondendum li-
bello non dantur inducie pro querendo aduocato: qd ipse habet
per se respondere libello. s. de iudi. pastoralis. et de suo facto d3 esse
certus. dic de hoc. vt no. s. vt li. non cont. c. j. qd dari debent: p3 ha-
beat per se rñdere: qd habet instruere aduocatum et cosulem quomo-
do respondeat: vel an sibi expediat cedere vel cotendere: et vt videat
an recte sit libellus conceptus et hoc si petat non malitiose: sed bo-
na fide: qd est arbitrio iudicis dirimendum scdm no. de iudi. pasto-
ralis. vt lite non conte. c. j. pro absentia tamen aduocati. an debeat
dari dilatio ibi no. et ff. de iudi. si lōgius. vbi si in breui se absentatu-
rus est danda est. alias non: omnino vide Ly. in l. velamento. C. de
postu. et l. propterandum. s. illo procul dubio. de iudi. pro consulē-
do autē amicis non est danda dilatio. l. j. C. de dila. in glo. in verbo
13 instrumentorum. ¶ Quero an actori debeat dari dilatio. dic qd
non ab initio: qd debet instructus venire ad causam. ij. q. ij. spatius
ver. et autē hoc dicit ab initio: qd si reuerecipiat super ipsa exceptio-
ne habebit deliberatorias. vt no. in ver. statim al. data tamē reo pro-
derit actori in spe. de dila. s. videndū. ver. in sum. et ver. quid si reus.
vbi quid si sibi reus renuntiavit dilationi petite: an actor possit illa
vt de quo in l. petende. C. de tempo. in integ. resti. pe. Ly. dicit in l.
j. C. de dila. qd nō dantur deliberatorie ad libellum actoris: sed sic ad
positiones. ad hoc glo. C. de dilari. l. si qñ: per que datur pro regula
qd super eo super quo quis d3 venire instructus nō debet dari dila-
tio. Ideo nō dantur actori ad libellum: nec ad pbandum rescriptū
18 nec pcuratori actoris ad probandum mandatum. ¶ Quero quā-
te sunt iste dilationes. dicit glo. qd hodie sunt arbitrarie vt conside-
rata locorum distantia et temporis qualitate. inducias concedat. ar-
gu. de ap. cum sit romana. de re iudi. qd ad cōsultationem: nisi forte
in illis de quibus. ij. q. ij. spatium. C. e. l. i. qd maiores illis dare non
potest: p3 possit illas decurtare vt ex illa littera pt3: qd hec materia nō
est plene a doctoribz tradita canonistis. An et qñ possit dilatio mo-
derari vel augmentari. de hoc per docto. in autē. qui semel. C. qñ et
quando iudex Ly. in l. j. C. de dila. et in autē. semel. C. qñ et qñ iudex
per But. late in l. ad peremptorium. ff. de iudi. per glo. Ly. et Buil.
plenissime que hic non posui. et Butrig. et Ja. de are. in autē. offera-
tur. C. de lit. cōte. ¶ Adēda sunt aliqua. Primo an et qñ iudex pos-
sit arctare vel elongare. Scdo supposito qd cū causa saltem possit: qd
dicatur legitima causa. Tercio dato qd possit an i arbitrarie istis
19 sit dari. ¶ Tenio ad primū d3 qñ datur a lege simpliciter absq.
ministerio iudicis. Quandoq. a lege ministerio iudicis. Si datur a
lege absq. ministerio iudicis. Jaco. de are. dicit illā nō decurtandā
vt in x. diebus in appellandum. In anno ad appellationem prose-
quendam. In quadriennio ad restitutionem petendam: vt in l. fina-
li. C. de tempo. in integ. resti. pe. Idem dato in tempore ad accusan-
dum iure mariti. C. de adul. l. iure mariti. et l. in adulterijs. Fallit ta-

men quando datur a lege supplendo defectuz iudicis. vt. l. ij. et l. iij.
s. condemnatum. ff. de re iudi. vt in tempore. ad exequendam sentē-
tiam: de quo de offi. dele. querenti. ad hoc glo. Ber. in. c. cū sit roma-
na. de app. que dicit tempus datū ad appellandū non posse prozo-
gari. Bar. in. d. l. ij. tenet qd causa subsistente data a lege possunt pro-
rogari: qd ille que a lege statute sunt ad agendum et excipiendum
peremptorie: in quibus est graue preiudicium. possunt prorogari. l.
indices. C. de iudi. et Dy. in. c. indultum. de reg. in. lib. vi. alleg. p. ca-
sa. j. de excep. pastoralis: et in tēpore dato ad agēdū. C. de accusa. l. si
ea. de inge. ma. l. diffamari. l. titia. de accu. et l. si eo tempore. C. de res-
mis. pig. Iste loquuntur in termino hominis cōmuniter vnde mo-
dicū faciunt. Item in tempore restitutionis. ff. de mi. l. intra vtile.
Item in tpe dato ad adendam hereditatem vt. l. si quis instituat-
tur de here. institu. de acqui. here. l. quādū. l. j. in fi. de iur. deli. l. j. de
suc. edic. l. pe. C. de iure deli. Ite qd datur tps iudicis. l. et nō sup-
plet: immo dat siue iudex det siue non: vt. l. iij. s. si quis condemna-
tus. Ite procedunt quādo datur dilatio ad illa etiam que sunt ma-
gni preiudicij. Quando autē iudex datur ad lege aliquam delibera-
toriam proponendaz an ex causa hec dilatio possit prorogari: vide
quod no. de excep. pia. li. vi. et de sen. excō. solet. e. li. Qñq. datur cum
ministerio iudicis: et tunc siue dicat lex quod non detur minus: siue
quod non detur plus: adhuc ex cā poterit moderari vt in aut. qui
semel. C. qñ et qñ iu. ibi non minus. xxx. et c. d. l. ij. C. de re iudi. et
multo fortius hoc poterit si simpliciter sit data dilatio vt. d. l. ij. et
20 autē. offeratur. C. de lit. conte. et ibi no. et ij. q. ij. offeratur. ¶ Ad
secundū que sint cause legitime abbreviandi: dic quod cōsuetudo
fori secundū Bar. vt. d. aut. qui semel. C. quomodo et qñ iu. l. ij. in fi.
ff. de testi. Si iurisditio est modico tempore duratura: vt in causis
officialiū qui debent finire infra quinque dies vt. l. j. vt omnes tam-
ciui. qd mili. cause. Nam si daretur maior dilatio absurdum esset: ad
hoc no. de of. dele. de causis et casus est de of. dele. consulti. Ite est
causa iusta si cā est modice p̄tatis in autē. nisi breuior. C. de sen.
Item si est contentio de re tempore peritura: vt qd est contentio qd
debeat esse rector futurus proximis sex mensibus. l. i. de glan. legē.
ad hoc de iudi. c. si. Item elongari potest vt si est causa cum cōitate
cum qua oportet haberi consilium. ad hoc. j. eo. exposuit. Ite est causa
causa de equo qui intra dilationem magnam plus comederet qd va-
leret qd mili. cause. C. de anno. tri. li. x. Item si est causa ali-
mentorum: qd si expectaretur periret quis interz fame. Ite est alia
causa quando iudex pluries auditis allegationibus partium: vel
peremptorie: ad sententiam citare non poterit: arctare dilationes:
de quibus. ff. de iudi. ad peremptorium: et solum semel citare vt. l.
nōnunq. ff. de iudi. Item ex qualitate persone: nam maior debet da-
ri dilatio seni quā iuveni. l. cōtinuus. s. si quis. ff. de ver. obliga. l. ad
peremptorium. et l. se. et l. nōnunq. ff. de iudi. Item est causa in eo qd
fecit quid potuit. vt. d. l. ij. et ppter cōtumaciam eius qui posset et nō
vult. vt ibi tenet aut artatio nec tunc lex supplet qñ sit cum cause co-
gnitio. Qñ sit sine cause cognitio. Jac. de are. dicit qd lex supplet
vt. l. iij. s. si qd condemnatus. ff. de re iudi. Sed dicit Bart. qd lex ibi
dat nō supplet immo videt cōtrariū: qd si dat breuis pōt appellari.
vt. s. c. et si lex suppleret non appellaretur fm Bar. No. ex quo ius
releuat grauiorē qz quantū in se iudex iniuste faciat nō pōt appella-
ri. Quis autem in causa appellationis probet vel causam vel defe-
21 ctū cause. no. j. de accu. ad petitionē per Inn. fm Bar. ¶ Ad ter-
tium an vbi in ordinarijs exigebatur cause cognitio in danda scōa
ita exigat in istis ad arbitriū moderatis scōz formā. l. in pecuniarijs
ff. de ferijs. dic qd sic: qd iste que succedunt in locū dilationis legalis
que dātur in d. l. j. C. de dila. ad hoc. l. ordo. C. de exec. rei iudi. de pe-
22 nis. l. hodie. ¶ Quero an vna dilatione pendente alia possit dari
dic regulariter nō. vt. l. sine pars. C. de dila. de ap. significate. Fallit
quando articulus super quo dat scōa dilatio nō cōtingit primū su-
per quo pendet dilatio: nam data dilatione pbandi per testes pote-
rit dari dilatio ad pbandū per instrumentū. l. generaliter. ver. nullo
C. de re. cre. idē Ly. in. d. l. siue: si esset p̄iudicialis ad primā. tūc secus
vt. d. l. siue pars. Fallit scōo qñ prima dilationis causa est finita. Nā
si statuta est dilatio. x. dierū ad veniendū. et quis venit in prima die
finita est causa dilationis: altera pōt statui. ff. ad tre. l. a filio. s. si. ad
hoc. l. iij. s. si quis amici. ff. de sta. lib. hoc etiam ponit. C. de dila. siue
pars. Fallit qñ dilationes eodem instanti dant: vt qd do tibi. x. dies
ad pbandum: et inde do. x. alteri parti ad pbandum ad hoc. ff. de
inoffi. testa. l. qui de inofficio scōm Bar. ter. est expressus. de pba.
licet cām. ad hoc cōmunis practica: vbi certus statuitur terminus cū
distinctione tēporis. vt. x. pro prima et c. Nō autem idem tēpus pos-
set statui pro prima scōa et tertia. dicit Bar. C. de dila. siue pars ad
duos autem actus simul nō pōt dari dilatio: qñ non sunt compassi-
biles: sed si possunt dari sub distinctione vbi autem sunt compassi-
biles bene potest dari eadem dilatio: et hoc etiā tenet spe. in titu. de
dila. s. nunc videndū. ver. sum. Fallit etiam nisi iudex dilationē da-
tam renocet. ff. de re iudi. l. qd in ius. et ibi Bart. ad hoc. l. qualiter. ff.
de arbi. fm Lyn. in. d. l. siue pars. Fallit qñ debitor fugere velit. l. ait
25 pretor. s. si debitor. ff. de his que in frau. cre. ¶ Quero cum glo.

Antonius de Butrio super prima parte. ij. Decretalium.

quot dilationes dantur. glo. dicit qd in pecuniarijs causis tantum una datur: scda vel tertia danda est cum cause cognitione. ff. e. l. vit. z. l. cu ratione. in criminali dantur due actori: res reo. ff. e. l. vit. z. l. cum ratione. de hoc dic. vt in d. l. vlti. cuius materiam explicabo in 24 c. i. causis. j. de testi. ¶ Quero qualiter dz dari dilatio. dic qd iudice sedente pro tribunali z parte presente vel ad hoc citata vel cu cau se cognitione. Jo. an. dicit qd videtur sufficere si itinerat per locuz vbi ius redditur. de quo. ff. de inter. acti. l. noluit. ad hoc qd no. de re iudi. c. vlti. in glo. pe. abi no. qd exigitur qd sedeat de hoc in spe. e. ti tu. j. vlti. in fi. ¶ Sed vera in dilationibus probatorijs: secus in citato rijs vel deliberatorijs vt hic z digi. s. z no. spe. l. loco prealle. ¶ Ibi etiā tenet spe. qd dilatio que debet dari cum cause cognitione dz dari a iudice sedente pro tribunali: sed no est necesse qd sedeat vbi sine cau se cognitione datur per illam. l. a procedente. Hoc vt debeat sedere: quando dat cum cause cognitione. tenet But. in. l. a procedete sine in actu cognitionis cause: sine in actu dationis dilationis: qd am in primo exigerent vt sederet z non in secundo: z maxime dicit hoc verum qd super ea danda vel no danda: precessit negatio inter par tes: qz tale decidi debet z oportet sententia interlocutoria ex quo p cessit contestatio. Bart. vult qd in prima dilatione etiam probato rias: que datur sine cause cognitione magna z de facili datur no exi gatur qd sedeat in alijs sic in d. l. a procedente. ¶ Et dicit qd si datur dilatio partibus non contradicentibus: qd no exigitur cause cogni tio: tunc potest fieri a procedente alias non. Conclude omnes si di latio est citatoria vel deliberatoria potest fieri a iudice procedente: si est probatoria: tunc si pars non contradicat: potest dari a procedē te. Si contradicat z est prima dilatio: idem si contradicat et est alia requirens cause cognitionem. dz dari a iudice sedente pro tribuna li z hoc est tenendum. ¶ Quero an iudex possit facere gratiaz p rogando dilationes. glo. dicit qd sic etiam post peremptoriū. j. e. cō suluit. de istis iudicijs z multiplici specie habetur. ij. q. h. in summa z in spe. eo. ti. j. j. Super dubio glo. an iudex possit prorogare dila tionem: dic si est citatoria potest scdm formam. c. consiluit. Si proba toria doc. tangunt. de ap. significante. z in spe. in titu. de dila. j. nūc videndum. ver si. z sunt bec. al. Bar. in. ij. col. z ver. sed nunquid But. de cug. in. l. j. c. de dila. dicit qd citatoria dilatio prorogatur proba toria non: qz datur cum cause cognitione: dic si terminas no perem ptorius potest prorogare dilationem z decurtare. Si est perempto rius statutus de voluntate partium no pōt absq partium cōsensu: ita dicit in. c. significante. si est statutus absq partium consensu am barum: tunc si vult prorogare ante lapsum termini potest: qz adhuc non est questum ius aduersario: z maxime si hoc facit incontinenti si vult post lapsum termini per viam prorogationis non potest: qz non potest prorogari qd non est iam enim finitus est terminus. ad hoc. de offi. dele. significante. ff. de preca. l. sed z sententiā: si vult prorogare nouiter dando cum cause cognitione z ex causa legitima z euidenti potest. alias non. ff. de testa. tu. l. antepe. scdm glo. que te ne menti: qz quotidie contingunt etc.

Dilationes deliberatorie noue non sunt dande ppter decla rationem libelli per quam natura negotij non mutatur.

Prelatus in causa ecclesie dz libellum offerre z agere nō ppro suo nomine sed ecclesie.

Fallit si agat pro beneficio. nu. 10.

Libellus siue conclusio quando procedit.

Aditio seu adiectio inutilis vltra vim libelli z conclusionem quāq obfcura quomodo non vitiat libellum. nu. 11.

Libellus penes medium concludendi attenditur non autem penes modum narrandi: qz narratum quātumcūq obfcurum vltra libelli conclusionem nō reddit libellum obfcurum. nu. 8.

Dictio amplius quid importet z ad qd tempus referatur.

Superflua declaratione in libello non datur dilatio nec vitiant li bellum.

Ad probandum non arctatur quis superflue narrata in libello vltra conclusionem.

Solutio census qualiter probetur.

Libellum qualiter formare habeat prelati agens p rebus eccle.

Censualis res vt caduca efficiatur per non solutionem census quā tum tempus requiratur.

Locarius per non solutionem pensionis lapso biennio cadit a ius re suo.

Prescriptio an videatur probata vbi testis dicit qd titius possedit nouem annis vel viginti z vltra vel plus aut paulo plus.

Testis deponēs qd talis possedit. x. vel. xx. annis aut circa non p bat tempus. x. vel. xx. annorum. et quid si dicat possedit. x. annis et vltra vel plus aut paulo plus vel ante z plus. nu. 12. z. 14.

Istere. ¶ Propter declarationē libelli per quā natura negotij nō mutatur noue delibera torie nō dabunt. In prima iudicis cōsultatio z appella ti petitio. In scda ibi. nos. Igitur respōsio z appellatio nis repulsiō. ¶ Nota primo prelatū debere offerre libellū in causa ecclesie z agere nō noie ppro: sed nomine ecclesie. ¶ Nota arg. qd

procedit libellus sine cōclusionē. ¶ No. ij. scdm verū intellectū qd inutilis adiectio vltra vim libelli z cōclusionē quāq obfcura non vi tiat libellum. ¶ Attenditur ergo libellus penes mediū cōcludendū: nō penes modum narrandi z narratū qd obfcurum vltra cōclusionē nem libelli nō reddit libellum obfcurū z circa illud declarandū non sunt dande noue deliberatorie cuz per primas potuerit deliberare: ex quo nihil additur vltra cōclusionem libelli: a qua sumitur libellā tis intentus sic z obfcura probatio z incerta vltra libellantio inten tum: pbationem nō vitiat ad limites intentus. de transac. preterea de emp. z ven. cum causam. per qd tenent domini de rota sua cōclu sione. lxxi. qd narrans se obtinere beneficium in impetratione secū dia se dotatū z creatum facta mentione de corpore beneficii: non ar ctatur ad probandum creationē z dotationem: qz hoc est superfluo narratum. vt in cle. j. de preben. ¶ No. de dictione amplius q non refertur ad modicum tempus: sed respicit z complectitur dimidiaz maioris temporis antea specificati: vide qz refertur ad modicū tem pus. glo. de ver. signi. cum inter. in verbo amplius que dicit qd si in libello ponatur. debet exprimi. ¶ No. qd in superflua declaratione ne in libello non datur dilatio z qd superflua separabilia nō vitiat.

¶ Oppo. qd non tenentur exprimere hanc dictionē z plus: qz vt patebit ex bis que dicuntur cum glo. satis erat certa intentio p tem pus expressum. id ergo adiectum vltra intentum nō debet. l. obfcurum declarari: qz ex eo non variatur intentio libelli. So. fatetur hic hostiē. ex quo dat pro regula: qd vbi aliquid notetur vltra conclu sionem libelli: illud obfcurum non vitiat libellum: nec etiā si peti tur arctatur libellans ad declarandum ad hoc. de fo. compe. ex par te. b. vbi non arctatur quis ad probandum qd est superfluo narratū vltra conclusionem libelli. ¶ Quero qualiter probatur census so lutus. respondet hic Jo. an. qd si retro tribus annis apparet solutū quo ad presumendam solutionem in preteritum: sufficit solutū tri bus annis. l. quicunq. c. de apoc. publi. lib. x. qd est verum etiā in solutis que fieri debent ex cōtractu emphiteotico. vt no. in. l. h. c. de iur. embpi. z sic dicit Bar. idem domini de rota sua cōclusionē. cccx. ix. vt illa. l. habeat locum in quolibet censu. vt no. spe. de loca. j. nūc aliqua. ver. xxvj. z duobus se. hostiē. in sum. eo. ti. j. hoc quoqz no tandum qd puto vt presumatur solutio quo ad finem perinēde deli berationis vel probande: sed non quo ad finem vt allegata protestati one decennali pro concludenda obligatione sufficiat probare tri cennalem ad concludendam preteritaz vt presumatur obligatio. ff. de vsu. l. cum de in rem verso. ¶ Quero prelati agens pro rebus ecclesie qualiter habet formare libellum. dicunt hic Ain. z Hoff. qd libellus debet formari nomine ecclesie z non proprio vt hicqz prela tus non habet suo nomine actionem directam vel vtilem de fide in stra. inter dilectos. hostiē. j. de testi. spol. olim. addit rationē: quia ipse nō est dñs: sed pcurator. de dona. c. ij. aut ergo agit nomine pro prio z male agit: aut agit nomine ecclesie z bene agit aut simpliciter agit z dicunt quidam qd male agit: qz in dubio agere censetur nomi ne proprio. ff. de solu. l. z magis. l. sit a stipulatus. j. grifogonus. ff. de verb. obli. z ar. eius qd solet dici qd intentans actionem in dubio intentare censetur directam sicut colligitur. ff. de peti. here. l. nec vlti lum. j. si quis sciens. sic z agens ex quo nō dicit quo nomine videtur agere nomine proprio nō alieno. ff. de dam. infecto. l. qui bona. j. si alieno: sic etiam est cōcipienda sententia vt ibi ptz. z. ff. qui not. infra. l. furti. j. si quis alieno. Dic qd ex quo agit pro re ecclesiastica in du bio videtur agere nomine ecclesie: nisi aliud exprimat: tūz qz omnia videtur acquirere ecclesie nisi aliud exprimat vel probetur. j. de pecul. cle. c. j. z per totū fm hostiē. Duo dicunt isti primū qd agēs cleri cus in dubio nomine ecclesie videt agere. In hoc dic si causa est sup re vel iure ecclesiastico in dubio nomine ecclesie agi videtur. Si sup re patrimoniali in dubio nomine proprio. Si est dubium an res sit ecclesie vel propria: quia in dubio res presumitur ecclesie. In dubio agere censetur nomine ecclesie: sic intelligo quod hic dicitur ad hoc quod in simili no. Barto. in. l. post mortem. ff. quando ex fac. tut. de quo per docto. de cleri. coniuga. diuersis. per Joan. mo. de preben. fitibi absenti. z per Innocen. de causa posset. cum super. z de electi. transmissam. et per docto. de libel. obla. c. j. Archidia. de re iudi. ab bate. libro. vi. in. ij. sua glo. ¶ Sed vera quando agit nomine ecclesie: se cus si agat pro beneficio: quia tunc agere debet nomine proprio. vt notat Innocen. de iudi. quia. nota de causa posset. cum super. no. vt lite pendens. c. j. z. h. lib. vi. z vbi restitutio rerum in consequentiaz venit ad restitutionē iuris respectu. titu. beneficij adhuc agere po test pro omnibus nomine ecclesie. alias proprio. vt dicto capi. cum super. ¶ Sed vera in prelato. Conuentus tamen vel capitulum agūt nomine proprio: quia sunt domini. secunda questione. vi. j. bidaui. et patet. de testa. relatum. hoc non placet collectario: quia solus pre latus reuocat procuratorem. vt nota. de postu. prela. bone. ergo for tius prelati deberet agere nomine proprio quam conuentus z ta men non agit vt hic: multominus conuentus. Joan. de lignano te net primum quod fuit dictum Joan. and. de testibus presentium. libro. vi. quia vbi communia sunt bona: totum capitulum z conue tus dicitur dominus intelligitur caput z mēbra. de his que fi. a pla. quanto. z

quanto. z. c. nonit. secus si sint bona discreta vel summatur cōnētus
vel capituli separatim a capite. vt no. de rescrip. edoceri. z. tūc cōnē
tus agit nomine ecclesie pro suis sicut prelati nomine ecclesie pro
suis fin. Joā. de lig. In vice dñi vel ycono. dic qd prebuis eccle
sie adhuc agit nomine ecclesie z nō prelati. vt no. de pcura. c. si. post
Inno. z. no. de elec. transmissam. de agente pro prebenda an debeat
agere nomine ecclesie an nomine prebende p rebns particularibus
prebende. vide de proba. ex literis. aliquid per Inno. de referi. edo
ceri. Episcopus autem pro re inferioris ecclesie agit nomine eccle
sie. de suc. ab intest. c. si. de testa. requisisti. no. ab. pro capella agit no
mine capelle: nō nomine proprio: vel monasterij. vt no. Inno. de
offi. ordi. cōquerente. Secundo dic qd libellus in dubio videtur de
duxisse directam. Idem spec. z. fuerunt verba Alber. de bobi. in spe.
de act. z. peti. §. i. vers. In hoc autem. rñi. coll. per illum. §. si quis
sciens qui dicit qd petitio hereditatis non datur contra malefidei
possidentem: sed bene datur vt illis. dic si apparet expectatione cause
quam deducere voluerit illam deduxisse videtur. vt not. spe. de acti.
z. peti. §. i. vers. nunquid tenetur quis dicere ad si. aut non apparet
z illaz in dubio videtur deduxisse que sibi competit siue sit vilis siue
directa: quia in dubio videtur deductum ius competens. vt not. de
offi. ordi. cōquerente. Idem Guil. in l. sed si possessori. §. item si iur
rauerit. ff. de iur. iuran. immo. improprietatis verbis dicit libellum
redigendum ad ius actoris: quia si dicit se possessorē z probet quasi
possessionem intelligitur de quasi possessione. idem Bart. in l. i. de
acti. z. obli. z. in l. si curator. §. eandem. de exce. rei iudi. Atum autē
cessat rei vendi. possit cessionarius agere: si agat an videatur dedu
xisse vtilem vel directam tractat Joan. and. in addi. specu. in tit. de
cessi. acti. §. i. vers. item quid si mihi cedit. de quo in l. plane. famil.
hered. et. l. emptor nominis. de here. vel acti. ven. z. ponendo pro cō
stanti qd vt ilis transferatur. concludit qd illam in iudicio deduxisse
se videtur: quia recipiendum est illud ex libello ex quo sequi possit
condemnationem. ff. de eden. l. i. nec obli. qd appellatione domini dire
ctum comprehendatur. l. i. ff. si ager. vecti. vel emphit. pe. quia illud
procedit quando directum competit nomine proprio: sed vbi no
mine alieno competit directum nomine proprio vtile: vtile deduxisse
se videtur: sic disputant ad Bart. de sil. in q. que incipit. Ego qui ha
beo. sic temperat dictum spec. in titu. de procura. §. sequitur. versu.
sed queritur. z. qd no. Joan. de ber. de re iudi. abbate. lib. vi. z. hoc te
nent domini de rota sua conclusionem. c. c. i. ff. maxime quando in li
bello est subiunctum z agit omni modo iure z forma quibus meli
potest. c. c. T. ppo. qd hec additio aliquid operetur z sic per pri
mum libellum sufficienter deliberare non poterit: quia vbi primo
triennij nunc septennij poterit peti pensio. Solu. dic qd hic non pe
tebatur pensio: sed forte petebatur res emphiteotica quasi re cadu
ca per lapsum triennij: quo casu triennium sufficit: immo biennium
iure in emphiteosim ab ecclesia data iure priuati requirit triennium
C. de iure embp. l. i. sic z in re locata quis per biennium cadit a iu
re suo. ff. locati. l. item quero. §. inter locatorem: quo casu cum suffi
ciat triennium: hec adiectio fuit vltra conclusionem z intentionem
libellantis. excluditur ergo ab intento: illud obscurum non vitiat
nec declaratum deliberationem exigit: tanquam vltra agendi intē
tum inutiliter adiectum: secus autem foret si peteret pensionem: qd
illa adiectio non foret inutilis z concluderet ad intentum amplian
dum: tper primum libellum non potuisset plene deliberare z sic dā
da foret noua dilatio. nam vt dicunt doct. ea que dubitationis tol
lende causa adduntur ius commune non ledunt. ff. mand. l. qui mū
tuam. z. addi. z. detrahi potest quantitati posite in libello. z. idē ma
net libellus. institui. de acti. §. si minus. ff. de noga. in delictis. §. si de
tracta. z. qd distinguit hic An. de mutatione libelli erga singulare
vel vniuersale. vide in speculo de libel. concep. §. nunc ostendamus.
Innocen. hic velle videtur licet alternativē loquatur qd si petatur
quantitas pensionis qd adhuc non sunt dande deliberatorie: quia
satis potuit per primum libellum deliberare. collectarius tenet. idē
quia cum agatur de facto rei satis potuit reus deliberare per primi
libellum: scire enim debebat quanto tempore soluebat. Idcirco nō
procederet nisi conueniretur ex persona alterius. ff. de reg. iur. l. qui
in alterius. Innocen. intellexit qd hic fuerit datus libellus et super
pensione z super reuocatione rei. dico qd in hoc attendenda est con
clusio libelli. Si enim petebat pensionem z cōcluderet certam quan
titatem tota. vt peto condemnari in tāta quantitate: qd non soluit
iaz in tribus annis et plus: si declarē libellus ex quātitate petiti pla
num esset si sine quantitate petiti non declaratur: tunc satis adhuc
procederet opi. Innocen. cum limitatione Joan. de ligna. Ideo di
cit l. d. ostien. qd si glo. declarans libellum est multum remota a tex.
dabit dilationem. alias negabit vt hic. z. §. c. proxi. In quantum gl.
vlti. dicit remissionem fieri: hoc intellige nisi sit delatum. de appella
tio. cum appellationibus. lib. vi. T. ultimo. Jo. cal. inducit hanc
decre. ad questionem: an si testis dicit qd titius possedit nouem an
nis z vltra qd videtur qd per hoc sit probata prescriptio cum saltez
vltra dimidiam temporis expressi dictio hec z amplius in secōti
neat vt patet hic. Guil. de cu. in l. i. si post tres. ff. si quis cau. dicit qd

refert an dicat testis possedit. x. annis vel plus. et tunc non probat
quia obscure loquitur z dubitatur. ad hoc. ff. de iur. l. pretor edo
cit. §. qd autem. de re. eorum. l. si pupillorum. §. si pretor. de iure fil. l.
ita fidei. ad hoc. ff. de verb. obli. l. si ita stipulatus fuero. x. aut. xx. ff.
de lega. l. i. si ita relictum. §. si a contrario sensu. Quandoq; dicit tes
tis possedit per. xx. annos z plus. z tunc dicit qd precedentibus ali
quibus coniecturis probat. vt si posuit quis se possedisse per. xx. an
nos: z testis dicit qd possedit per. xx. annos z plus. dicit qd probat
arg. l. ab hostibus. §. sed qd simpliciter. z ibi not. glo. ff. de ex qui. ca.
maio. De verbis autem istis possedit. xx. annis vel citra. tetigit ibi
Guil. de cu. videtur qd probet de. xx. arg. l. nulla. C. de epi. z. cle. z. au
ten. ad hoc. in autem. quomodo oportet epi. §. quanta. coll. ij. dicit
Guil. qd hec verba inducunt dubitationē quandam per quam non
videtur de certo termino deponere. ad hoc qd not. de dictione. vi.
vel de dictione. fere. in l. ius. ff. de iudi. z. in l. iul. ait. ff. de ma. te. z. in
l. i. ff. ex q. ca. in pos. ea. idem dicit. ff. de mu. l. intra vtile: qd diminuūt
vt. d. l. vi. eius. tamen qd modicum tps refertur. vt. d. l. i. si post tres.
ad hoc. l. i. §. deinde ex actis. ff. de ori. iuris. z. §. hi idem temporib.
de hoc prope. xx. annos. vide in autē. de monachis. §. sed illud. z. ibi
Jo. de bel. z. de teste qui dicit circa quinquaginta annos. In autem.
quomodo oportet epi. §. sinantē: z. quid si dixit possedit. xx. annis
z paulo plus. in autē. vt ecclesia romana. §. i. coll. ij. C. de secun. nup.
l. si qua. de dictione. pene. dicit tex. de ele. dudū. j. sed si dixit possedit
prope. xx. annos. videt pbare de. x. cum dimidio. ff. de ex cu. tut. l.
non tantum. in prin. de libe. c. hi. l. i. §. si. C. de iudi. l. properanduz
§. z. siquidē. Idem de dictione circa: qd nō signat perfectionē tēpo
ris. de serui. ru. predi. l. si duo iusta. l. i. §. si in flumine. de cōtrahenda
emp. ruptilia polla. Idem in l. ab hostibus. §. sed qd simpliciter. di
cit qd solum probat determinatum tempus z nō vltra: vnde si dicit
possedit. ix. añ. z. plus: nō probat nisi de. x. qd illa adiectio est dubia
ergo interpretata cōtra producentem: maxime in casu odioso vt p
scriptionis: patz qd si testis esset certus dixisset. x. z. non dixisset. ix. z.
plus. ideo hoc intelligitur obmissum. vt. l. i. §. sinantem. de cadu. tol
len. ad hoc. de leg. §. l. cū filio. §. cum pater. Dec vera si testis sit mor
tuo. Si autem viuat potest interrogari vt declararet dictum suuz in
autē. de testi. §. si vero. de cōf. l. certum. §. i. si dixit. ix. annis vel pl.
dicit idē qd supra: qd id supernacuum est z qd minus est inspicitur
de verb. obli. l. si stipulatus sum. de in litem iuran. l. i. Butri. in d. §.
sed qd simpliciter. dicit aliquos dicere qd cum bec aditio z plus des
beat referri ad modicum tempus qd in se importat quartam partē
eius cui adducitur. insti. de suc. ab intest. §. vetustas. C. de in offi. tes.
l. si quis in suo. Recitat quendam magnum. doc. dixisse qd cum hec
adiectio z plus sit in determinata in teste qd nihil probat nisi deter
minatum tempus per. l. cum furti. ff. de in litem iuran. ibi Butrig. di
cit qd communiter tenetur qd aliquid operetur: sed puto qd illa vt
indeterminata nihil operetur per illam. l. cum furti: quando adicē
ad aliquid determinate pbanduz. Jo. an. de pba. l. 3. causaz. dicit qd
hec dictio z plus operatur illud modicum tempus quod est inter li
tis contestatio. z. ceptum iudicii. vt si testis dicit quod possedit iaz
sunt. x. anni et plus dictum testis refertur ad diem depositionis: et
z sic reperitur quod lit. contesta. est facta intra tempus prescriptio
nis: sed dicit quod illud z plus comprehendit illud modicum tem
pus. Ad moderni vt Barto. in d. l. cum furti. z. Jo. cal. hoc tenet: quia
illa dictio z plus nihil operatur in teste: quādo adicitur ad aliquid
determinate probandum. Quid de his verbis possedit. x. annis z
paulo plus. vide. ff. de postu. l. i. §. pueritiam.

- 1 Citatio facta ad causam certo z limitato tempore si re post
pro publica vtilitate vocetur circūducitur edictum pemptorium
z inducias nouas habere debet.
- 2 Primatū ius in alterum cpm vel archiepū quomodo acq̄rere pos
test archiepiscopus. nu. 11.
- 3 Citatio vbi sit de longinquo pōt quis citari ad totam cām z citatio
ne vnica peremptorie ex causa vel propter loci distantiam. nu. 21.
- 4 Citatus vt se conspectui pape presentet quō potest comparere per
procuratorem.
- 5 Procurator habens plenam potestatem potest in agendo z defen
dendo que ipse dñs ac si presens esset z procuratoris constitutio vt
respondeat saluis exceptionibus valet.
- 6 Citatus in curia et in cā graui q̄ sui natura est in curia nō arctatur
ad rēdendū si ad curiā accessit pro alia cā necessaria z si cām impedit
tēpusq; deliberādi cōsumit et cā finita ppter quā accessit ad curiam
nec per se vel pcuratorem donec fuerit reuersus vbi adeo fuit occu
patus propter vacationem maioris negotij qd comparere non po
tuit per procuratorem. nu. 12.
- 7 Domum reuocandi priuilegium quomodo habet citatus ad curiā
qui ibi est pro alia causa necessaria.
- 8 Mandatum scdm emanans pprorio metu z grauius primo reuocā
primum l. 3 nō faciat mentionē de primo. nu. 17.
- 8 Ad deliberandi facultatē cōcludendū cū pluribus nō sufficit pba
re facultatē deliberandi cum aliquo vel etiā deliberatū esse.
- 9 Dilatio expectatoria q̄ pemptoria ex cā pōt progari. nu. 16.

Antonius de Butrio super prima parte. ii. Decretalium.

- o Citatio ad diem feriatam valet quando dies ponitur ad significandum tempus ex quo dicitur procedi sed non ut respondeat. nu. 18.
- 11 Ad agendum non admittitur cuius non interest.
- 12 Citatus qui propter impedimentum comparere non potest dicitur procuratorem constituere alioquin est fallit ubi impedimentum est adeo arduum quod non potest procuratorem constituere.
- 13 Citatus qui non tenet comparere si veniat et compareat non arctatur respondere nisi velit.
- 14 Citatus qui procuratorem ad negotia dimisit hunc venire non tenetur causis alijs quibus vigentibus ut nu. 6. arctatur comparere ubi non habet ius renocandi cum non esset impeditus iusta causa.
- 15 Domum reuocandi privilegium quomodo non excusat a foro ordinario et speciali sed bene ab extraordinario et generali.
- 16 Restitui potest absens aduersus processum contra eum in eius absentia factum.
- 17 Papa licet personaliter pugnare non debeat etiam pro sue ecclesie defensione potest tamen alios ad pugnam hortari ut inuocare possit auxilium inferiorum et non solum a prelatis sed etiam a principibus secularibus contra hostes.
- 20 Procurator cum libera non potest ea que speciale mandatum exigunt ut alienare nequeat in preiudicium domini quamuis ad modum possit.
- 22 Citatus personaliter an possit respondere per procuratorem et an delegatus possit arctare citandum ad personaliter comparendum.
- 23 Procurator ubi est simpliciter ad causam constitutus an precludatur via dilatorijs ut non possit opponere exceptiones domino contententes sicut et fideiussores.
- 24 Procurator constitutus ad causam cum clausula et protestatione videlicet salvo iure mei domini operatur protestatio ut si procurator constituitur obmissa dilatoria exceptione non valeat confessio ut que videatur preternata exceptio contra arctum constitutionis sibi seruare privilegium reuocandi domum.
- 25 Procuratorum cum protestatione salvo iure meo an debeat admitti per iudicem ubi etiam promittitur haberi ratum demum quod legitime factum erit vel ubi saluis exceptionibus constituitur.
- 1 **Exposuit.** Et si post citationem ad causam reus pro publica utilitate vocetur circumducatur edictum peremptorijs et habebit nouas inducias. Prima pars facti narrat. Secunda ibi. nos igitur interloquimur. In prima pars ponitur rei bina citatio rei procuratorij: ipsius procuratoris exceptio duplici iuris fundata et actoris replicatio ad utrumque respondens. Et nota archiepiscopus posse acquirere ius primatie in alterum archiepiscopum sic ius superioritatis patriarchalis vel illius in alium habentis. Et nota. si quod ubi citatio fit de longinquo quis potest citari ad totam causam et in unica citatione dicitur mitti peremptorium. de quo. de offi. deleg. consilium. de accu. ad petitionem. Et nota. si citationem ut se conspectui pape presentet potest comparere per procuratorem potest induci contra vide. de iura. ca. c. pe. Et nota. si quod valet constitutio procuratoris saluis exceptionibus vel ut respondeat saluis exceptionibus suis. de quo cum gl. Et nota. practica plenius procuratorij ut possit in agendo et defendendo quod ipse posset si prius esset. Et nota. v. quod citatur in curia etiam in causis graui que sui natura est in curia non arctatur ad respondendum: si pro alia causa necessaria accessit ad curiam et si causam impedit et consumit tempus deliberandi non arctatur ad respondendum: etiam causa finita propter quam accessit ad curiam nec per se nec per procuratorem donec fuerit reuersus et deliberare potuerit: sic privilegium reuocandi domum habet locum etiam in causis que sui natura sunt in curia: quando ibi accessit pro alia causa deliberandi tempus excludente et etiam releuat quem necessitate respondendi siue per se siue vel per alium et quando est absens in curia et quando etiam durat absentia itineris in eundo et redeundo. Secus ergo si non excludat tempus deliberandi: quoniam natura cause est in curia. Et ex hoc nota. quod idem terminus potest statui ad plures actus compassibiles: et eo tempore pariter expeditibiles: secus si non sunt compassibiles vel tempus pariter non sufficit ad utrumque expedendum. Et nota. quod secundum mandatum emanans proprio motu et grauius primo reuocat primum hunc non facit mentionem de primo. Et nota. quod ad concludendum facultatem deliberandi cum pluribus non sufficit probare facultatem deliberandi cum aliquo vel etiam deliberatum esse. Et nota. dilacionem expectatoriam quod peremptoria ex causa prohari. Et nota. quod valet citatio ad diem feriatam: quoniam dies apponitur ad significandum tempus ex quo procedi dicitur. Et nota. quod non dicitur admitti agens archiepiscopus pro iure primatie: quod ad agendum non admittitur cuius non interest. si. q. vi. non solent. de elec. cum inter. nam ius primatie non tangit ius archiepiscopale: quod per illud nihil illi derogatur ergo. So. dicit Innocentius. aliquos dicere interesse archiepiscopi: ne alius archiepiscopus acquirat ius primatie: quia omnia iura primatis cessante primatie: cadunt in archiepiscopum. Idem so. non placet Innocentius. quod si appelletur ab archiepiscopo appellari debet ad primatem: tamen cessante primatie non appellabitur archiepiscopus: sed papa. Item procuratorum primatis non recipiet archiepiscopus. q. d. incompatibilia sunt iura primatis:

que habet primas ratione superioritatis in archiepiscopo cuius archiepiscopo quod patet in appellatione et procuracione: sic de singulis. Ideo dicit secundo sua interesse: et hoc ne provincia sua grauetur a pluribus: et interest eius habere subiectos locupletes in ante. ut iud. sine quoquoque sus. q. cogitatio. coll. ii. fm. Inno. dicit quod nimis generalis est hec ratio. Ideo dicit quod vera ratio est: ne iugum subiectionis cogatur recipere super se excepto papa. superiorem sentiat quem necesse habeat tenere et qui ipsum vexare possit et grauare et ne alius ex parte papae sed ipse solus videatur provincie preeminere: et ad hoc de supra. ex tuarum et quod ibi nota. hunc tamen archiepiscopus hoc videtur admitti consensum tamen prelatorum requiritur prout in provisione faciendam. de ma. 2. obe. c. si. fm. dicit. Et nota. quod hic burdegale. non excusetur a consuetudine: quod in propria persona propter impedimentum non arctatur ad comparendum: quod habebat ius reuocandi domum: tamen quo ad constituendum procuratorem nulla exceptio competit: quod obligatus erat ad comparendum vel per se vel per procuratorem: si non poterat facere alterum. si. per se comparere dicitur alterum facere sed comparere per procuratorem. ff. de contrahen. emp. si in emptione. si emptio. ff. de condi. inde. cum his. de solut. stichum cum si. nec obli. cause arduitas propter formam citationis. de pcur. querelam. Sol. dicit. So. quod recusatur: quod obuocationem maioris negotij fuit adeo occupatus quod intendere non potuit constitutioni procuratoris idonei qui dicitur talis quod habeat causam notam. si. tit. i. in pertractandis. Item excusatur: quod cum suffraganeis deliberare non potuit ut dicit littera vel fuit de gratia scdm eum. dicit. dicit. quod non fuit excusatus a constitutione procuratoris: dilationem vero quare obtinuerit patet. si. fm. dicit. Et nota. quod dato quod venire non teneretur nihilominus ex quo venit respondere tenetur. ff. de ferijs. l. i. Solu. dicit Innocentius. quod qui non tenetur venire: si venit non arctatur ad respondendum si noluit: sed hic voluit in l. i. ff. de ferijs. voluit litigare et hoc satisfaciatur huic contrario. Et nota. quod dato quod venire non teneretur rem ad negotia: ita poterat dimittere ad illud: sic non dicitur excusari. si. de dolo. cum dilecti. Solu. in. c. cum dilecti arctabatur ad comparandum: quod non habebat ius reuocandi domum cum non esset impeditus aliqua legitima causa. in. c. isto: quod impeditus altera legitima causa: habebat privilegium reuocandi domum: igitur non arctabatur ad constituendum procuratorem. de fo. compe. c. si. si dicatur ex quo poterat causam agere per procuratorem non excusat ipsum impedimentum. respondet quod causa erat ardua in qua non arctatur impeditus respondere per procuratorem de procura. querelaz. Item dato quod non habet ius reuocandi domum: dato quod non excusaretur ad comparandum per procuratorem. debet tamen procurator non instructus habere inducias ad consulendum dominum. supra de procurato. Et dic quod cum causa tangat totas provincias: licet etiam arctaretur ad respondendum per procuratorem. alias non arctabatur. Idem cum propter impedimentum exclusus fuerit a potestate deliberandi plene: cum prelatis provincie: ut causa exigebat: an cederet vel contenderet nisi consilio eius habitio. ff. de eden. l. i. licet non sit necesse eos vocare. ff. de libe. causa. l. i. pariter. Et nota. quod hic archiepiscopus non excusetur eo quod habuerit privilegium reuocandi domum: quia ex privilegio non excusatur: quin debeat respondere in loco: ubi de iure communi debeat respondere: licet excusetur ut non arctetur respondere in loco. ubi de iure singulari tantum: ratione communitatis patrie debebat respondere: nam tenetur se absens ad curiam presentare et in provincia defendere. C. de restitu. mili. l. ignorare. ff. cum qui appel. in prouin. defen. de. l. i. multo fortius causam ceptam in loco debito debet perficere. dicit Innocentius. quod licet non excusauerit absentia ex privilegio reuocandi domum: quominus se deberet defendere in provincia: excusauit tamen quominus debeat defendere in curia romana: ratione communitatis patrie: quia licet non excuset a foro ordinario et communi excusat ab hoc foro extraordinario et generali. l. i. q. in legatis. ff. de iudi. de foro competen. c. si. secundum Innocentium. Idem solu. non placet: quia cum hec causa esset ardua: specialis forus erat forus romane curie. de appel. vt debitus. ad si. de electio. quamuis. lib. vi. de off. deleg. quod translationem. Ideo ibi se defendere tenebatur. Ideo dicit Innocentius. quod hec non fuit causa vera: sed causa fuit quod negotium legationis fuit ita arduum quod non potuit deliberare: super causa cepta: et sic quandoque absentia excludit deliberationem: etiam in foro ordinario respondere non tenetur: si non excludit deliberandi tempus: tunc privilegium reuocandi domum non excusatur a foro ordinario et speciali: sed bene ab extraordinario et generali. l. i. Et nota. quod si habuit tempus ad deliberandum ut allegabatur: iterum non sit danda alia dilatio ut compellatur respondere: quia nihil suberat ex quo excusaretur quidam intelligentes hanc al legationem esse veram in facto: quod hoc potuerit deliberare. dicunt quod dato etiam quod potuerit deliberare: nihilominus non arctabatur ad respondendum: quod si contra: vt absente procederetur aduersus talem processum restitueretur. C. de restitu. mili. l. i. ar. ff. de arbit. l. non distinguimus. si. si quis rom. Et ergo hic circuitus cuitur: melius est prorogare dilationem. Non placet hec solu. Innocentius. quia licet

qz licet restituatur ad gesta pendente ad huc publico negotio: per hoc etiam esset equum tunc non procederet: iam finito negotio si aliquid contra cum ageretur non restituatur: sic non subest equitas quare non teneatur respondere finito negotio si potuit deliberare. Ideo tenendum est alterum horum vel quod deliberare non potuit: iterum vel quod mandata de non copatibant cum non posset interim intendere actum deliberandi et militie: in qua habebat insistere in maiori negotio et magis necessario. si interesse circa militiam et auxilium ecclesie et dictam militiam etiam domi reducere debebat: propterea non artatur respondere: secus foret si mandata fuissent copatibilia et uterque comode insisteret: repugnasset: hoc est veritas. Aut ergo vocat? ad curiam ob aliam causam publicam propter illam non potuit deliberare super prima et non copelitur nec finito nec pendente termino vel negotio respondere donec deliberare poterit: aut vocatus ob publicam causam potuit deliberare: tunc si fuit citatus ut per se respondeat non artatur pendente negotio respondere: quod occupatus maiori negotio nec etiam finito eo donec gentes reduxerit ad priam: sed oibus finitis bene actis respondere si est citatus ut per se vel procuratorem ut hic fuit ex quo deliberare potuit et finito: pendente negotio artaretur respondere nec excusaret eum arduitas negotii ex quo sic a papa est citatus: ut per se vel procuratorem respondeat: quod negotium sit arduum: standum est citatio pauperum: hoc est veritas: Inno. sentiat arduitate negotii cum excusare per no. de procurato. querela. ¶ **¶** Oppo. qd non debuerit scdm mandatum renouare primum. de rescrip. ceterum. Sol. scdm renouat primum propter plures: quod fortius est scdm mandatum quam primum: adeo quod si non venisset protectu mandati: quod nullum fuisset factum: si venisset sola sponte ad eum seruitium ecclesie satis fuisset excusatus fm Inno. c. q. licentia subventionis est necessaria: et ex necessitate iuramenti tenetur. de iurciurando. ego. ff. vel ibi loquitur quod super eodem factum vel eadem causa plura mandata sunt hic mandata fuerunt super diversis negotiis: quod si potest de ambo adimplere: si non potest de maius adimplere vel requiritur maiore festinatione: ubi maius est periculum. de ff. de ferijs. l. iij. ¶ **¶** Item fm ibi osti. ibi si memor fuisset non dedisset scdm: sic de sup. neg. prela. l. 3. de v. supra. nisi ergo de de rescrip. super literis. ¶ **¶** Item l. 3. non videatur ab hodie renouatum in effectu est renouatum a iure per ius renouando demum: de quo predictum est. ¶ **¶** Tercio quod ista interpretatio non est partis sed pape. de sent. exco. inter alia. ¶ **¶** Item quod contrarij tempora belli et pacis ut in phemio. insit. et. C. de adu. diuer. in l. adu. arti. ¶ **¶** Videtur ergo papa eligendo vnum de contrariis aliud renouasse. de presump. nonne. de bap. maiores. in fine. ¶ **¶** 18. ¶ **¶** Oppo. qd non valuerit citatio ad die feriati. i. c. fi. ti. j. Sol. dic. qd fuit citatus ad illum diem non ut responderet: sed ut coparet vel illud videret excludere. de eta. et qua. a multis. c. cor. de dolo. c. 3. dilecti. ubi dabo remissionem ad spe. et ad sum. plenius. de or. ab epi. ¶ **¶** 19. sco. c. i. super. i. glo. ¶ **¶** Ultimo doc. hic dicitur papaz posse inuocare auxilium inferiorum et non solum a prelatis: sed etiam a principibus secularibus contra hostes. c. iij. q. iij. magimianus. et. ab imperatoribus: si non prebeant potest eos excusare. e. causa. et. q. v. administratores. et l. 3. prelatus personaliter pugnare non debeat pro sue ecclesie defensione: potest tamen alios ad pugnam hortari. e. causa. et. q. vij. agitur. et. c. hortatu. et. c. omni scdm phi. ¶ **¶** 20. ¶ **¶** Quero an viuius forme ut possit ea que presens et possit procurator exigentia speciale mandatum. Jo. an. an. dicit qd non per ea que habentur de procuratoribus. c. qui ad agendum. lib. vi. contra sentit Archi. de rescrip. c. i. lib. vi. in fi. glo. de offi. procuratoris. c. 1. l. 3. qd non possit exigentia specialis mandatum: quin immo nec possit alienare ad preiudicium domini: sed sic ad commodum. Bar. in l. procura. cui libera: dicit qd talis censetur habere liberam eo quod sibi data est potestas ut possit que domini presens presens possit al. l. si creditor. l. lucius. ff. manda. ¶ **¶** Idem no. C. de procura. l. si procurator. ¶ **¶** 21. ¶ **¶** Ad glo. op. qd citatio prima vice non debeat esse peremptoria. ff. de iudi. l. ad peremptorium. C. quomodo et quando in. in aut. qui semel. So. dicit glo. qd in d. ex causa prima vice mittit peremptorium ut propter distantiam viarum que de facili non patitur iteratione citationum quo casu permittitur vnica citatio ad totum processum vsqz ad sententiam ut hic. et no. de offi. dele. consuluit. nam qd vnica citatione ponatur peremptorium cum copetenti termino non est damnatum quod hoc arbitrium. ff. de iudi. l. nonnunquam: sed qd in prima citatione fiat citatio ad plures actus successine: et ad totam causam ut hic fuit. hoc non permittitur nisi propter absentiam longam. de hoc an possit abbreviari dixi. l. 3. c. i. in quantum dixi sufficere vnum pro omnibus. hoc est verum quando citatio ordinatur ad finem contumacie inducende: sed ubi ordinatur ad finem puniendi: et delictum inducendi: si ius exigit trinam requisitionem: non sufficit vna pro omnibus: immo requiruntur plures. ut no. Jo. and. in c. ex tue. de cle. non refi. et cle. j. de vi. et bone. cle. et in spe. de cle. non refi. iuxta primam. ¶ **¶** 22. ¶ **¶** de quo dixi supra. ut lit. no. coteff. quoniam. s. porro. ¶ **¶** Querit glo. si an personaliter vocatus possit respondere per procuratorem et an delegatus possit arctare quem ad personaliter comparandum ¶ **¶** 23. ¶ **¶** dic ut in glo. et ibi ambiguit: dic hodie ut de iudi. c. i. lib. vi. ¶ **¶** Querit an si simpliciter constitatur procurator ad causam agendam: precludatur via dilatorijs. glo. ar. qd sic. ar. huius decre. ut protesta-

tio aliquid operetur: contra determinat quod procurator tenetur opponere exceptiones domino copetentes sicut et fideiussores. ff. de fideiussores. ex persona: et quod videtur constitutus a domino ad omnia ad causam spectantia. de offi. dele. preterea. et quod hic dicit de prestatione dictum est ad cautelam. ¶ **¶** Unde consuluit Sol. qd ubi aliquid proponitur: semper dicatur salvo iure meo vel saluis exceptionibus mihi copetentibus. ¶ **¶** 24. ¶ **¶** Sic sunt duo videnda primum quod operetur prestatio. scdm an admittatur procuratorium cum tali prestatione. Doc. dicit hic ut An. qd operabitur prestatio: quod si procurator constituitur: omnia dilatoria exceptione non valebit prestatio. al. l. 3. ti. fi. c. i. non tamen tenetur mandati. ff. ma. l. quintus. ¶ **¶** Item operabitur prestatio: quod videbitur prestatio exceptio contra actum constitutionis: posset enim dubitari ex quo huius renouandi domum an constituyendo procuratorem ad respondendum videatur dilatorie renouasse: ex quo eligit litigare: id in hoc operatur prestatio. ¶ **¶** 25. ¶ **¶** Ad scdm an admittatur procuratorium cum tali prestatio. Sol. dicit qd non: quo ad causam principalem. ut. j. de ap. significauit. ¶ **¶** Idem de illo qui punitur ratum habere demum quod legitime factum est: cum etiam quod dolo se facit procurator: debeat domino nocere. ff. de doli exceptione. l. si procurator: l. 3. succurratur domino scdm ea que no. s. ut lit. no. coteffa. c. i. dicit ibi osti. qd de re. significauit. non probat id ad quod inducitur et dicit quod quicquid dicat hoc mandatum burdegale. fuit sufficiens. de hoc in specu. de procu. s. ratione autem forme ad fi. j. col. dicit tamen quod clemens visus est tenere contrarium et hoc t. 3. Jo. an. et Ber. brig. in c. relatio. c. xij. q. j. sequitur Jo. an. hoc non ob. qd procuratorium fuerit hic admittitur: quod non apparet hic: quod fuerit hic admittitur ad negotium principale: sed ad exceptiones proponendas ad id quod dicit decret. significauit non facere. dicit Jo. an. qd immo facit: quod sicut ibi procuratorium non admittitur non cum sigillo generalis: sed cum sigillo ad certum usum ita non admittitur procuratorium sic limitatum ex quo generaliter non est constitutus fm Jo. an. puto quod si procurator sic constitutus sit. constituto procuratore et promittito rata habere que legitime gesserit quod valebit et redigetur ad intellectum iuris: que legitime. i. fm dispositio nem iuris gerere poterit. Si constituitur procurator saluis exceptionibus ut respondeat et. adhuc potest saluari procuratorium ut videatur saluare dilatorias que tolli viderentur ex actu constitutionis procuratoris. non que possent tolli ex actu procuratoris. ¶ **¶** Item si omnino constat quod velit ex preestatione preferre exceptiones contra actum procuratoris cum hac prestatio sit contra ius non iuuabit protestantem et admittetur procuratorium. arg. de constit. cum. ad. et hec vera nisi pars consentiat preestationi: sed si velit quod admittatur procurator non admittitur illa preestatione: admittetur et prestatio non iuuabit ut dixi. ¶ **¶** Anto. de But.

De ferijs.

Rubrica.

¶ **¶** Causa de dilationibus que dantur a iudice. de dilationibus ergo que dantur a iure videamus. de ferijs nundinarum. c. xij. q. iij. et.

1. ¶ **¶** Feriatis diebus ut dominicis et alijs in honorem dei inductis non licet mercari litigare iudicari vel iurari nec aliqua executio fieri debet. numero. 9.
2. ¶ **¶** Dies quo ad festiuitatem et celebrationem computatur de vespere ad vespere idem quo ad iudicia. nu. 11.
3. ¶ **¶** Nundine sunt prohibite diebus dominicis.
4. ¶ **¶** Mercata quo sunt permessa diebus dominicis tanquam licita.
5. ¶ **¶** Dies omnes l. 3. a deo sunt facti et dominicis quilibet reputetur vnus tamen in solennitatem est ei attributus qui dicitur vulgo dominicus eo quod illa die fecit omne insigne.
6. ¶ **¶** Feriatis diebus an liceat aliquid facere licitum quod alias posset illicitum reputari. nu. seq.
7. ¶ **¶** Studere quomodo liceat diebus dominicis ex quo militari permittitur necessitate vigente non propter lucrum particularis consilij l. 3. studium sit opus pium. ¶ **¶** Aduocati censentur militare et possunt causa necessitatis diebus feriatis vacare officio.
8. ¶ **¶** Iustitie executio non est fienda omni tempore videlicet feriato in dei honores inducto quod regula videlicet beati qui faciunt iustitiam omni tempore intelligitur competenti nisi latro esset publicus et nocturnus alias notorius.
9. ¶ **¶** Iurare licet diebus feriatis causa pacis vel pietatis alias non.
10. ¶ **¶** Testes non sunt audiendi vel producendi diebus dominicis. ¶ **¶** Fallit ubi necessitas viget ut quia sunt testes valitudinarii. nu. 12.
11. ¶ **¶** Iudicialia acta diebus vigiliarum expirant hora vespere post meridiem.

¶ **¶** Dies. ¶ **¶** Diebus dominicis mercari litigare iudicari vel iurari non licet: neque debet. Non diuiditur. ¶ **¶** Nota quod dies quo ad festiuitatem et celebrationem seu veneracionem computatur de vespere ad vespere. ¶ **¶** Item nota. qd die dominico abstinendum est ab omni opere